

STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALĂ

**COMUNA RIENI
JUDEȚUL BIHOR
2021 - 2027**

Octombrie 2022

COMUNA RIENI

CUPRINS

1. CAPITOLUL 1	
Introducere	3
2. CAPITOLUL 2	
Prezentarea generală a Comunei Rieni	8
3. CAPITOLUL 3	
Analiza S.W.O.T	31
4. CAPITOLUL 4	
Plan strategic de dezvoltare locală	46
5. CAPITOLUL 5	
Portofoliul de proiecte prioritare în perioada 2021-2027	58
6. CAPITOLUL 6	
Implementarea și monitorizarea strategiei de dezvoltare locală	95
7. CAPITOLUL 7	
Concluzii.....	98
REFERINȚE BIBLIOGRAFICE	100

CAPITOLUL 1

INTRODUCERE

Prezentul document prezintă strategia de dezvoltare locală (SDL) a comunei Rieni pentru perioada 2021 – 2027, strategie elaborată în scopul dezvoltării zonei din punct de vedere economic și social, printr-o mai bună valorificare a resurselor locale, atragerea investițiilor și investitorilor, revigorarea și conservarea tradițiilor, crearea și reabilitarea infrastructurilor de tip urban și valorificarea poziției geografice, în concordanță cu protejarea mediului înconjurător.

O parte a documentului include o prezentare generală a comunei Rieni care se referă la date geografice și elemente de istorie a localității, cealaltă parte a documentului include o abordare a principalelor domenii ale dezvoltării comunei Rieni. Viziunea dezvoltării comunei Rieni a fost conturată pe baza reunirii în cadrul unei imagini unitare a obiectivelor generale specifice domeniilor abordate. Aceasta viziune va fi transpusă în practică prin intermediul planurilor de măsuri pentru perioada 2021 – 2027, elaborate pentru fiecare domeniu în parte, care includ : obiectivele operaționale, încadrarea în timp și indicarea principalelor surse potențiale de finanțare.

Un demers privind dezvoltarea locală presupune, în prealabil, un diagnostic prin care se plasează colectivitatea în mediul ambient, se anticipează dificultățile și se evaluează oportunitățile. În funcție de aceste aspecte, se poate aborda o dezvoltare defensivă (susținerea demersurilor actorilor locali existenți, sprijin punctual pentru întreprinderi), sau ofensivă (realizarea unui proiect global de dezvoltare, în parteneriat cu diverși actori).

Strategia de dezvoltare locală a Comunei Rieni pentru perioada 2021-2027 a fost elaborată ca urmare a inițiativei Primăriei Comunei Rieni și a Consiliului Local Rieni. Strategia reprezintă un răspuns planificat, integrat la condițiile locale socio-economice, de infrastructură și de mediu cu scopul de a evidenția oportunitățile pe care le avem ca cetățeni ai României, stat membru în Uniunea Europeană.

Pentru elaborarea strategiei au fost utilizate informații și recomandări ale Consiliului Local, ale experților din Primărie, ale locuitorilor, ale agenților economici locali, informații obținute atât prin consultări publice, prin aplicarea chestionarelor locuitorilor comunei, prin analiza rapoartelor și a datelor statistice.

Abordarea strategică și metodologia utilizată identifică viziunea, misiunea, principiile și valorile, scopurile strategice, obiectivele și acțiunile necesare pentru îndeplinirea acestora. Direcțiile Strategice conduc la transformarea comunei Rieni într-o importantă comună din punct de vedere economic, social și cultural al județului Bihor și al Regiunii Nord - Vest. Prin aceasta se dorește asigurarea unui viitor prosper și durabil pentru generația prezentă și viitoare. Activitățile desfășurate în elaborarea Strategiei au identificat 7 direcții prioritare de dezvoltare: regenerare

locală și infrastructură, revitalizare economică și sprijin pentru sectorul economic, mediu, educație și formare profesională, dezvoltare socială, cultură tineret și sport, modernizarea administrației publice locale. Elaborarea Strategiei de dezvoltare locală a Comunei Rieni pentru perioada 2021-2027 necesită o asumare publică și conștientizarea ei. Acest lucru va duce la utilizarea eficientă a resurselor proprii autorității publice, rezultatul fiind o îmbunătățire a vieții locuitorilor. Pe baza prezentei strategii se fundamentează și se justifică cererile de finanțare pentru atragerea de resurse financiare din diferite fonduri speciale.

Strategia de dezvoltare economico-socială a comunei Rieni își propune să valorifice potențialul, oportunitățile și realele disponibilități pentru dezvoltare, inclusiv crearea unui mediu de afaceri stimulat și competitiv, menit să atragă investiții private importante din țară și străinătate.

Planificarea strategică reprezintă unul din instrumentele pe care comunitățile locale îl pot utiliza pentru a avea certitudinea că politicile și programele prognozate corespund așteptărilor cetățenilor și necesităților de dezvoltare durabilă. Printre obiectivele pe care ni le-am propus, atunci când am inițiat acest proiect, menționăm importanța formării unei deprinderi a participării publice, stimularea capacității de adaptare a cetățenilor la cultura schimbării, transformarea comunei Rieni într-un punct de referință pentru alte comune, și nu în ultimul rând, utilizarea eficientă și concentrată a tuturor resurselor locale corelată cu atragerea și utilizarea rațională a fondurilor de finanțare publice și private, interne și internaționale.

Mulțumim consilierilor locali, profesorilor, medicilor și tuturor cetățenilor care, prin participarea lor, au făcut posibilă realizarea acestui proiect și ne exprimăm încrederea că ideile cuprinse în Conceptul de Dezvoltare Strategică vor contribui la dezvoltarea comunei noastre într-un cadru democrat, cu valențe europene, care va asigura creșterea calității vieții și prosperitatea cetățenilor săi.

Orice comunitate rurală modernă trebuie să asimileze și să promoveze o viziune strategică în ceea ce privește dezvoltarea sa viitoare. Lipsa unei asemenea viziuni duce la o activitate administrativă haotică, în cadrul căreia se pot rata oportunități și se consumă irațional resurse prețioase. Experiența internațională a arătat că proiectele și programele operaționale funcționează cel mai bine atunci când fac parte dintr-un cadru coerent și când există o coordonare la nivel strategic.

Strategia de dezvoltare locală a vizat definirea reperelor strategice de dezvoltare a comunității pe o perioadă de 5-7 ani. Etapele metodologice principale ale au fost următoarele: realizarea unei analize preliminare, stabilirea viziunii asupra dezvoltării strategice a comunității, analiza sectorială a domeniilor strategice principale și articularea documentului strategic.

Principiile care au stat la baza elaborării Strategiei de dezvoltare locală au fost asigurarea validității științifice, implicarea comunității, transparența, obiectivitatea, coerența și continuitatea demersului.

Pentru a da roade, însă, planificarea strategică trebuie însoțită de promovarea, la nivelul administrației publice, a unui management strategic integrat, la toate nivelurile, capabil să identifice și să speculeze oportunitățile apărute în beneficiul comunității. Uniunea Europeană, organism din care și România face parte acordă o importanță majoră spațiului rural, importanța reflectată de politicile și programele promovate de acest for. Unul din documentele ce stă la baza tuturor acestor politici și programe este „Programul de dezvoltare rurală al Uniunii Europene”. În acest cadru general își au originea și programele de preaderare pentru țările candidate. Schemele de finanțare cum sunt IPSA, PHARE dar mai ales SAPARD adresează toate programele cu care se confruntă comunitățile rurale din țările candidate, de la infrastructură până la educație, de la agricultura până la tradiții. Pentru a utiliza cu succes fondurile nerambursabile ale UE comunitățile rurale din România trebuie să fie pregătite, iar un prim pas în acest proces de pregătire este formularea unor strategii de dezvoltare durabilă care să dea măsura nevoilor și oportunităților pe care fiecare comunitate le are în parte.

Dezvoltarea durabilă este concepută ca menținerea posibilităților și condițiilor de viață pentru generațiile viitoare, în special a resurselor naturale regenerabile, cel puțin la nivelul celor existente pentru generațiile actuale, și reducerea factorilor de mediu afectați de poluare. Elementul central al conceptului de dezvoltare durabilă este reprezentat de interacțiunea dintre populație, progres economic și potențialul de resurse naturale, evidențiindu-se ca probleme esențiale: optimizarea raportului nevoi –resurse, obiective de atins, mijloace necesare, pe baza compatibilității lor reciproce în timp și spațiu. Obiectivul general al dezvoltării durabile este de a găsi un optim de interacțiune și compatibilitate a patru sisteme: economic, uman, ambiental și tehnologic, într-un proces dinamic și flexibil de funcționare. Nivelul optim corespunde acelei dezvoltări de lungă durată care poate fi susținută de către cele patru sisteme. Pentru ca sistemul să fie operațional, este necesar ca această susținere sau viabilitate să fie aplicată în toate subsistemele ce formează cele patru dimensiuni ale dezvoltării durabile – plecând de la energie, agricultură, industrie până la investiții, așezări umane și biodiversitate. Cerințele minime pentru realizarea dezvoltării durabile includ: redimensionarea creșterii economice, având în vedere accentuarea laturilor calitative ale producției; eliminarea sărăciei în condițiile satisfacerii nevoilor esențiale – loc de muncă, hrană, energie, apă, locuință și sănătate; asigurarea creșterii populației la un nivel acceptabil (reducerea creșterii demografice necontrolate); conservarea și sporirea resurselor naturale, întreținerea ecosistemelor, supravegherea impactului dezvoltării economice asupra mediului; reorientare tehnologică și punerea sub control a riscurilor acesteia; descentralizarea formelor de guvernare, creșterea

gradului de participare la luarea deciziilor privind mediul și economia. Dezvoltarea durabilă nu este un scop în sine, ci un mijloc pentru a stimula progresul tehnic și economic, prin distribuirea mai echitabilă a efectelor sale asupra generațiilor prezente și viitoare. Strategia de dezvoltare locală a comunei Rieni pentru perioada 2021 – 2027, este realizată pentru o perioadă de 7 ani și urmărește dezvoltarea durabilă prin valorificarea potențialului local pentru a fi în concordanță cu obiectivul strategic al Strategiei Naționale pentru Dezvoltare Durabilă a României - Orizonturi 2013-2020-2030, respectiv „Orizont 2030: Atingerea nivelului mediu actual al țărilor Uniunii Europene la principalii indicatori ai dezvoltării durabile”, constituindu-se într-un instrument de planificare a obiectivelor care reflectă nevoile actuale ale comunității și atingerea acestora în viitor.

Dezvoltarea durabilă înseamnă în primul rând asigurarea unei calități mai bune a vieții pentru toți, în prezent și pentru generațiile viitoare. Dezvoltarea durabilă mai înseamnă recunoașterea faptului că economia, mediul și bunăstarea socială sunt interdependente. Toate acestea necesită o economie robustă, sănătoasă, capabilă să creeze mijloacele necesare satisfacerii acestor nevoi, atât în prezent cât și în viitor. Pentru realizarea tuturor celor menționate e nevoie de aportul fiecăruia dintre noi. Toți suntem responsabili, fie că reprezentăm autoritățile, fie că suntem simpli cetățeni, angajați sau mici întreprinzători, fie că suntem organizați în grupuri locale formale sau informale sau nu. Autoritățile locale, ca puncte nodale și lideri ai comunităților locale, al oricrei administrații moderne trebuie să se reflecte în pregătirea „Strategiilor Locale de Dezvoltare Durabilă” pentru a promova și/sau îmbunătăți bunăstarea socială și economică și calitatea mediului în zonele de rezidență și astfel să contribuie la dezvoltarea durabilă a României per ansamblu.

Dezvoltarea unei comunități, oricare ar fi ea, nu poate fi concepută în lipsa unei viziuni asupra direcțiilor spre care această comunitate dorește și poate să se îndrepte.

Pornind de la conștientizarea situației actuale și trecând prin analiza punctelor tari, a punctelor slabe, a oportunităților și riscurilor, am construit o strategie care să fundamenteze în viitor modul în care comunitatea își utilizează atât resursele existente cât și cele care vor fi generate. În timpul elaborării strategiei de dezvoltare a comunității s-a ținut cont atât de necesitățile locale, cât și de strategiile de dezvoltare ale județului Bihor. În acest context, comunitatea locală a identificat căile de integrare a planurilor strategice de dezvoltare a comunității în strategiile de dezvoltare ale județului Bihor. Strategia de dezvoltare locală din punct de vedere social-economic a comunei Rieni a fost elaborată în mod participativ, prin implicarea reprezentanților tuturor grupurilor social demografice din comunitate. Participarea populației la elaborarea strategiei de dezvoltare locală va contribui la creșterea spiritului de inițiativă a oamenilor din comunitate, la implicarea păturilor vulnerabile în procesul de luare a deciziilor și la responsabilizarea comunității pentru deciziile

luate și pentru întreg procesul de dezvoltare. Totodată, implicarea tuturor actorilor din comunitate va spori gradul de dezvoltare a parteneriatului dintre administrația publică locală, organizațiile comunitare și business-ul privat în direcția soluționării problemelor comunitare.

Documentul de față este o încercare și un început de drum la care au contribuit toți cei care sunt interesați de prezentul dar mai ales de viitorul lor, atât cel individual cât și cel comun.

CAPITOLUL 2

PREZENTAREA GENERALĂ A COMUNEI RIENI

2.1. AMPLASARE GEOGRAFICĂ. ATESTARE DOCUMENTARĂ.

Județul Bihor, situat în partea de nord-vest a României, ocupă locul al șaptelea ca mărime între județele țării, având o suprafață de 7535 kmp. Se întinde de la 47°35'21'' latitudine nordică, până la 46°23'48'' latitudine sudică, și între 21°26'06'' longitudine vestică până la 22°48'39'' longitudine estică.

Limita vestică a județului este dată de frontiera de stat dintre țara noastră și Ungaria. Aproximativ din dreptul localității Boianul Mare și până în vârful Piatra Aradului (1428 m) din Munții Bihorului, se desfașoară limita estică, ce îl separă de județele Sălaj, Cluj și Alba. De la Piatra Aradului până în apropiere de localitatea Ant se întinde limita sudică, prin care se desparte de județul Arad. Între aceste limite, teritoriul județului se situează în cadrul a trei mari unități geografice majore: Câmpia de Vest, Dealurile Vestice și Munții Apuseni.

Comuna Rieni este situată în partea de sud-est a județului Bihor, în depresiunea Beiușului. Comuna este așezată la poalele Munților Codru Moma iar Crișul Negru o străbate pe o lungime de 10 km, în paralel cu drumul național DN 76 Oradea – Deva.

Se învecinează cu județul Arad, orașul Ștei și comunele Lunca, Lazuri de Beiuș, Buntești, Drăgănești, Câmpani, Târcaia și Pietroasa. Reședința comunei, satul Rieni, se află la o distanță de 72 km față de municipiul Oradea, la 6 km față de orașul Ștei și la 14 km față de municipiul Beiuș.

Despre comuna Rieni s-a aflat prin anul 1581 dintr-un document de valoare istorică în care sunt trecute satele românești din depresiunea Beiușului, care erau sub stăpânirea efectivă a Episcopiei ungurești.

Cu ocazia construirii căii ferate înguste de la Ștei la Băița, în anul 1916 în satul Ghighișeni, aparținător comunei Rieni, s-a descoperit un important tezaur de 513 monede ungurești, datând din anii 1200–1300, precum și monede germane și englezești, care pun în evidență schimburile comerciale cu Europa de vest.

2.2. CARACTERISTICI CLIMATICE, GEOLOGICE ȘI HIDROGRAFICE.

Comuna Rieni este situată în Depresiunea Beiușului, la o altitudine ce variază între 126 m și 419 m.

Depresiunea Beiușului se încadrează geomorfologic în Munții Apuseni, unde găsim văi largi și terase etajate, terase aluvionare și piemontane, o serie de conuri de dejecție întinse, cu o mare bogăție de ape, precum și zone colinare.

Cu privire la condițiile fizico-geografice, comuna fiind așezată la sud-estul depresiunii Beiușului, este ferită de pătrunderea de aer continental dinspre est, astfel secetele sunt rare, la fel și gerurile. Zilele ploioase sunt mai frecvente și creșterea nebulozității este mai ridicată.

Temperatura medie anuală este cuprinsă între 10°-10,5° C. Temperatura maximă absolută a fost de 39° C, iar cea minimă absolută de -30° C. În luna iunie media temperaturilor este de +19°- +20° C; în ianuarie de -2° C -3° C; în aprilie de +9° C +9,5° C; în luna octombrie de + 8° C +9° C. Între 11 – 30 octombrie se produce primul îngheț, iar între 21 – 30 aprilie se produce ultimul îngheț. Foarte rar vin înghețuri târzii, la începutul lunii mai, așa zisele ”zile ale sfinților de gheață”.

Temperatura apei depinde de variația temperaturii atmosferice, astfel media temperaturii apei în luna martie este de +4,8° C, iar în iulie-august de +14,6° C-14,9° C. Radiația solară are valori cuprinse între 115 – 117,5 kcal/cm. Numărul zilelor cu cer senin este de 60-70 de zile.

Durata de strălucire a soarelui este în medie de 1200-2000 de ore. Numărul zilelor cu nebulozitate sunt cuprinse între 120 – 130 zile pe an. Raportul dintre suprafața acoperită cu nori iarna este cuprinsă între 6,7-7 și mai coborâtă vara, între 5,5-5,6; valoarea medie anuală fiind de 5,5 și 5,6.

Numărul anual de zile cu precipitații este cuprins între 140-150 de zile. Cele mai ploioase luni sunt mai și iunie, iar cele mai sărace fiind lunile ianuarie și februarie. Precipitațiile sub formă de zapadă sunt mai frecvente în decembrie și februarie, stratul de zapadă ajungând la o medie de 30 cm grosime.

Ani foarte ploioși cu vânturi și furtuni violente au fost în anii 1939,1944, 1961,1984,1995 și 2017. Vânturile bat din toate direcțiile și anume dinspre sud 34%, din nord 10,5%, din est și vest 5%. Viteza medie a vântului este de 2,6- 8 m/s, iar zile

liniștite sunt între 41 –50. Umiditatea aerului atinge valoarea maximă în luna decembrie și este de 87%, iar minima în luna iulie, în jur de 65%.

Pe teritoriul comunei Rieni există 3 tipuri de soluri:

- * podzolice;
- * gleice;
- * aluviale;

Caracteristicile pedologice ale solului:

- Ph-ul între 4,65 și 7,85; cu maximum de frecvență între 5,01 și 5,20;
- conținutul de humus între 1,25 și 3,65%, cu maximum de frecvență între 2-2,5%;
- conținutul de fosfor între 3 și 210 părți pe milion, cu maximum de frecvență între 24 și 32 părți pe milion;
- conținutul de potasiu între 40 și 420 părți pe milion, cu frecvență maximă între 66 și 99 părți pe milion;

Caracteristicile hidrologice: adâncimea pânzei de apă freatică variază între 100 m și aproximativ 150 m.

Comuna Rieni aparține bazinului hidrologic al Crișului Negru, râu caracterizat printr-un debit foarte variabil în timpul anului, care face limita cu comuna Lazuri de Beiuș.

Comuna Rieni este străbătută de următoarele cursuri de apă: Crișul Negru, Valea Crăiasa, Valea Țiganilor, Valea Unghiului, Valea Neagră (Dosului), Valea Voienilor, Valea Strejeretului și Valea Pașcului. Toate cursurile de apă, cu excepția Crișului Negru, au un debit relativ redus de apă, creând probleme doar în situația unor viituri sau căderi masive de precipitații.

2.3. SUPRAFAȚA. COMPONENTA. POPULAȚIA.

Suprafața comunei este de 6711 ha, din care:

- * Teren agricol – 3453 ha;
- * Păduri – 3006 ha;
- * Suprafața locuită – 92 ha;
- * Căi de comunicație, cursuri de apă – 146 ha;
- * Alte terenuri – 14 ha;

Comuna Rieni are șase sate aparținătoare și anume: Rieni, Petrileni, Ghighișeni, Cucuceni, Valea de Jos și Sudrigiu.

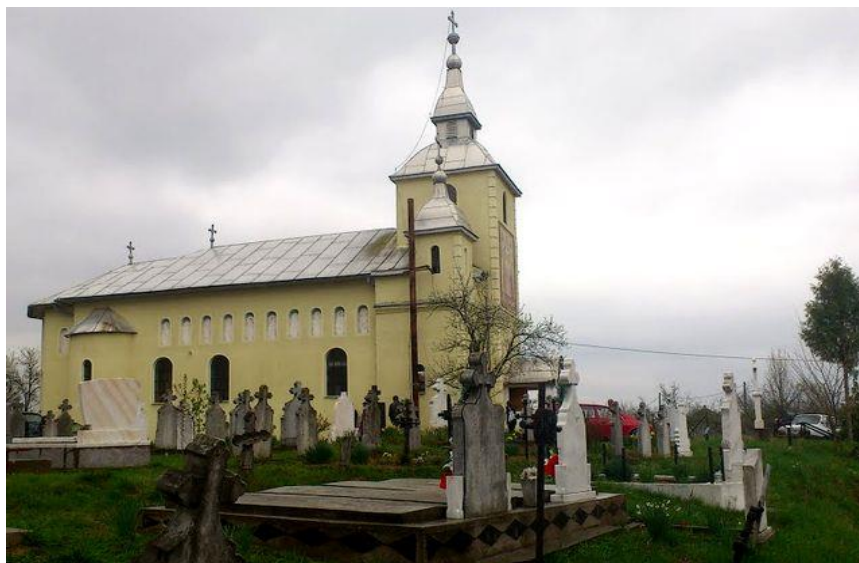
Rieni – reședința de comună, așezat pe cursul Crișului Negru, străbătut de DN 76 Oradea – Deva și de calea ferată Oradea – Vașcău.

Ghigheșeni – este satul cel mai mare din comună situat la 5 km de reședința de comună și la 4 km de orașul Ștei, în partea stânga a Crișului Negru. Este străbătut de Valea Voienilor și Valea Pașcului.

Petrileni – situat la 3 km de satul reședință de comună și la 2 km de orașul Ștei. Este străbătut de pârâul Valea Țiganilor și pârâul Valea Unghiului, care delimitează cele două părți ale satului: Petrileni și Zăvoieni.

Valea de Jos – situat la 3 km de satul reședință de comună, la limita cu comuna Pietroasa, străbătut de pârâul Valea Neagră (Dosului) care se varsă în Crișul Negru.

Sudrigiu – situat la 4 km de reședința de comună. Este împărțit în două părți: Sudrigiu-sat, care este străbătut de Valea Crăiasa și Sudrigiu-firmă situat pe DN76.

Cucuceni – cel mai mic sat din comună, este situat la 3 km de reședința de comună, la limită cu comuna Lazuri de Beiuș.

Conform recensământului efectuat în 2011, populația comunei Rieni se ridică la 3.070 de locuitori, în scădere față de recensământul anterior din 2002, când se înregistraseră 3.185 de locuitori. În anul 2021 populația comunei Rieni este de 2.986 de locuitori.

Majoritatea locuitorilor sunt români (85,05%), cu o minoritate de romi(13,08%) și alta etnie de 1.77%. Pentru 0,1% din populație, apartenența etnică nu este cunoscută.

Din punct de vedere confesional, majoritatea locuitorilor sunt ortodocși(88,75%), cu minoritate de penticostali (8,50%), bapțiști (0,75%) și greco-catolici (0,26%). Pentru 1,74% din populație, nu este cunoscută apartenența confesională.

Din totalul populației comunei de 2.986 persoane, 1.520 sunt bărbați și 1.466 sunt femei. Structura populației pe sate se prezintă în tabelul de mai jos:

Satul	Total	Barbați	Femei
Rieni	530	271	259
Petrileni	549	283	266 c
Ghighișeni	886	449	437
Cucuceni	71	37	34
Valea de Jos	606	305	301
Sudrigiu	344	175	169
TOTAL	2.986	1.520	1.466

Structura pe vârste a populației comunei se prezintă astfel:

Vârsta/Sex	Bărbați	Femei	Total
0 - 14 ani	238	220	458
15 - 19 ani	108	67	175
20 - 29 ani	185	164	349
30 - 39 ani	214	165	379
40 - 49 ani	227	219	446
50 - 59 ani	196	183	379
60 - 69 ani	182	219	401

70 - 79 ani	114	143	257
Peste 80 ani	56	86	142
TOTAL	1.520	1.466	2.986

Comuna face parte din zona IV de fertilitate și de favorabilitate.

În comună există un număr de 1010 gospodării, toate proprietate personală.
Gruparea gospodăriilor în funcție de suprafața agricolă deținută:

Tipul de gospodării	Număr gospodării
Fără teren agricol	20
Sub 1 ha	261
1 – 3 ha	563
3 - 5 ha	155
Peste 5 ha	11

2.4. INDUSTRIA, AGRICULTURA ȘI TURISMUL

Pe teritoriul comunei Rieni funcționează mai mulți agenți economici, dintre care se detașează grupul de firme S.C. European Drinks S.A., societăți specializate în producerea și desfacerea de băuturi alcoolice și răcoritoare, având peste 500 de angajați. Datorită acestor societăți, a taxelor și impozitelor pe clădiri, terenuri, mașini etc. , bugetul Consiliului Local Rieni este mare și astfel s-au putut realiza multe lucrări de infrastructură.

Alți agenți economici din cadrul comunei: o stație de distribuție carburanți (Rieni) și 11 agenți economici specializați în desfacerea și vânzarea produselor cu amanuntul (magazine alimentare și baruri).

În comună se practică atât cultivarea pământului cât și creșterea animalelor.

Plantele cu ponderea cea mai mare de cultivare sunt: grâul, orzul, ovăzul, porumbul, cartofii și culturile furajere, în special trifoiul și lucerna. Creșterea

animalelor se practică mai puțin, întrucât populația care făcea acest lucru este din ce în ce mai puțină și mai îmbătrânită.

Pomicultura este practică la scară mică, ponderea cea mai mare fiind mici livezi cu pruni, meri, peri, nuci. Legumicultura se practică pe suprafețe mici, pentru nevoile familiei. În comună nu există asociații agricole sau societăți comerciale de profil și nici puncte de colectare sau prelucrare a produselor agricole.

La nivelul comunei există 4 asociații urbariale care dețin proprietăți de pădure și pășune, 2 asociații de crescători de animale, cu un număr redus de animale.

Comuna Rieni nu are un potențial turistic prea dezvoltat, fiind așezată în zonă depresionară și de deal. Singurele zone care ar prezenta un interes turistic și de agrement sunt:

- platoul din zona Padiș, unde comuna Rieni deține proprietăți, dar care se află administrativ pe teritoriul comunelor Pietroasa și Budureasa. Platoul Padiș reprezintă diviziunea nordică a Munților Bihor. Această diviziune montană reprezintă una dintre cele mai atractive destinații turistice din Munții Apuseni. Padiș este o zonă turistică din sud-estul județului Bihor, aflată la o altitudine medie de 1.200 m, ce prezintă un platou străbătut de o amplă rețea hidrografică alcătuită din pâraie și un relief cu ponoare (doline), abrupturi stâncoase, peșteri, avene, măguri, chei și poiene.

- zona „Văratec”, aparținând satului Ghighișeni (pădure și pășune), la circa 10 km de sat, până unde există un drum pietruit amenajat corespunzător. Zona

încântă prin peisaje pitorești, dealuri cu păduri de conifere și foioase, străpunse de pâraie cu apă cristalină sau prin fânețe ce îmbie la relaxare, ceea ce reprezintă un paradis pentru iubitorii de natură și drumeții.

2.5. INVĂȚĂMÂNT ȘI SĂNĂTATE

În comuna Rieni există un număr de 3 unități școlare și anume: 1 școală cu clasele I – VIII în satul Rieni și 2 școli cu clasele I – IV în satele Ghighișeni și Valea de Jos, precum și 4 grădinițe, din care una este cu program prelungit în satul Petrileni.

În școlile primare învață un număr de 58 elevi, iar la școala gimnazială un număr de 46 elevi. În grădinițe sunt cuprinși un număr de 59 de copii, din care 24 în Grădinița cu program prelungit. Menționăm faptul că există un microbuz al școlii care transportă elevii navetiști, iar școlile sunt dotate cu un număr de 28 calculatoare.

În școlile din comuna Rieni își desfășoară activitatea un număr de 21 cadre didactice, din care 19 sunt titulari, iar 2 sunt suplinitori.

În comuna Rieni în satul Sudrigiu, există un dispensar medical uman în care își desfășoară activitatea 3 cadre sanitare, din care 1 medic generalist și 2 asistente. În clădirea dispensarului funcționează un cabinet stomatologic cu 1 medic stomatolog și un centru de recuperare și kinetoterapie cu 1 medic și 2 asistente.

În decursul unui an numărul consultațiilor medicale se ridică la peste 2.000 cazuri, iar al tratamentelor medicale la un număr de peste 650 cazuri. Principalele cauze ale morbidității sunt în primul rând bolile cardio-vasculare, apoi bolile

aparaturii respirator, boli ale aparatului digestiv, boli neuropsihice și în ultimul rând boli de metabolism. Menționăm faptul că mulți locuitori din satele Petrileni și Ghighișeni s-au înscris la medicii de familie din orașul Ștei, care este la 2 – 4 km distanță de ei, decât de Dispensarul medical Sudrigiu care este la 10 km distanță.

În 5 sate din cele 6 existente în comună, sunt construite camine culturale, din care două sunt noi, iar celelalte sunt renovate și modernizate având dotări de ultimă generație.

În comună nu există cinematograful sau cluburi ale copiilor.

2.6. INFRASTRUCTURA

Comuna Rieni este străbătută de DN 76 Oradea – Deva pe o lungime de 10 km, prin satele Sudrigiu, Rieni și Petrileni.

Drumuri comunale:

* DC 241 – Ghighișeni – Petrileni: 1,4 km, asfaltat;

* DC 231 - Ghighișeni – Cucuceni: 4km asfaltat (fost DJ 764/F);

* DC 254 – Rieni – Valea de Jos: 6,7 km, asfaltat.

* DC 240 – Rieni – Cucuceni: 2,1 km, pietruit (există proiect pentru asfaltare);

Mai există o rețea de 7,1 km de străzi rurale care sunt în interiorul localităților care sunt asfaltate.

În 5 sate există sisteme de alimentare cu apă executate de către Primărie după anul 1990, după cum urmează:

* Rieni – rețea de 6,3 km, sursa de alimentare — din rețeaua orașului Ștei ;

* Petrileni – rețea de 5,5 km, sursa de alimentare – din rețeaua orașului Ștei;

* Ghighișeni – rețea de 6,5 km, sursa de alimentare – din rețeaua orașului Ștei;

* Sudrigiu – rețea de 5,2 km, sursa de alimentare – foraj;

* Valea de Jos – rețea de 4,7 km, sursa de alimentare – foraj;

În cursul anului 2007 comunei Rieni i s-a aprobat un proiect de extindere și reabilitare a rețelei de alimentare cu apă și de construire a rețelei de canalizare cu 3 stații de epurare, proiect finanțat de Ministerul Mediului. Lucrările se vor finaliza în anul 2022 și în acest fel comuna Rieni va avea sistemul de apă și canalizare foarte bine pus la punct.

2.7. REPERE ISTORICE, ATESTARE DOCUMENTARĂ

RIENI

Satul este atestat documentar în anul 1581 sub denumirea de Rhyen, aparținând crâiniciei de Hârsești din Pertinența Bellenyeș. Originea numelui Rieni provine de la Rien. În anul 1600 apare cu numele de Rhen, în domeniul Beiuș, iar în anul 1650 în domeniul cetății Oradea.

În anul 1581 sunt atestați documentar cnezi Iohannes Koh, Michael Molch; în anul 1582: cnezul jurat Ivanus Kochy, cnezul Georgius Balos; în anul 1600: Koch Lupaș deține: 1 moară, 2 boi, 7 porci, 40 oi.

GHIGHIȘENI

Satul este atestat documentar în anul 1581 sub denumirea de Gegessen din Pertinența Bellenyeș.

În anul 1602 – 1603 apare cu numele de Gygisen – stapân Bartolomeu Somogyi.

Cnezi: 1581: Nicolaus Kende, Michael Marko; 1582: cnez jurat Nicolaus Kende, cnezi Helias Mocsyok, Gergius Thoma, Andreas Szere, Farkaș Szere, Lucas Szere. În sat s-a descoperit un tezaur monetar de argint din secolul al XVI-lea, cuprinzând 7.026 piese întregi și 27 fragmente.

Cu ocazia construirii căii ferate înguste de la Ștei la Băița, în anul 1916 în satul Ghighișeni, aparținător comunei Rieni, s-a descoperit un important tezaur de 513 monede ungurești, datând din anii 1200–1300, precum și monede germane și englezești, care pun în evidență schimburile comerciale cu Europa de vest.

În anul 2019 în zona satului Ghighișeni s-au găsit 3 monede întregi și 4 fragmente datând din anul 1553 (denari bătuți din timpul lui Ferdinand I 1526 – 1564). Tot în anul 2019 pe imașul dintre satele Ghighișeni și Cucuceni s-au găsit 6 monede de argint (dinari romani) datând din anii 200 I.C, iar în cursul aceluiași an în

pădurea de la marginea satului Ghighișeni s-a găsit un topor celtic, atestat documentar în anii 1200 I.C.

VALEA DE JOS

Satul este atestat documentar în anul 1581 sub denumirea de Alsofeketepatak (also=de jos; fekete=negru; patak=vale) din domeniul Beiuș.

La 27 mai 1608. G. Bathori donează lui Mihai Szöllösi satul Fekete Patak dar nu se precizează care din cele două: de Jos sau de Sus.

În anul 1602-1603: Also- Feketepatak – stăpân: Valentin Bobolczy.

Cnezi: 1581: Michael Breke; 1582: relictă Petri Chimaczia; 1600: Breban Florian deține 2 boi, 8 porci, 1 cal.

În anul 1650 aparținea de domeniul cetății Oradea.

PETRILENI

Satul este atestat documentar din anul 1581 cu numele de Petrișeni și ținea de Pertinența Bellenyeș. Ulterior s-a contopit cu satul Zăvoieni.

Cnezi: 1581: Lupaș Magh, Ioannes Kuligh; 1582: cnezul jurat Lupaș Magh, Ioannes Kuligh.

În anul 1644 satul se afla în stăpânire lui Bornemisza Pal, căpitanul cetății Ineu și unul din comandanții oștilor ardelenene.

În octombrie 1650 satul era inclus în domeniul cetății Oradea.

SUDRIGIU

Atestat documentar în anul 1582 sub numele de Csomafalva. În anul 1589 apare sub denumirea de Chimafalva, ca făcând parte din satele românești ale domeniului Beiușului.

În anul 1650, sub numele de Csomest, făcea parte din domeniul cetății Oradea.

În anul 1692 apare sub denumirea de Szudricz.

CUCUCENI

Atestat documentar în anul 1581 sub numele de Kakachien, făcând parte din Pertinența Bellényeș. Cnezi: 1581: Mikle Mylinka.

Din sat a provenit o monedă de argint care făcea parte dintr-un tezaur, datând din anul 1570.

2.8. RELIGIE

În comună sunt 9 biserici: 7 sunt ortodoxe, din care trei sunt monumente istorice și două sunt penticostale.

Biserica de lemn din Rieni, cu hramul "Sfântul Mucenic Teodor Tiron" declarată monument istoric a fost ridicată între anii 1752-1754, fiind unul din cele mai frumoase monumente de arhitectură populară din România. Așezată pe o colină, biserica domină spațiul din jur prin verticalitatea ei pronunțată și prin proporțiile armonizate, o capodoperă de arhitectură.

De departe te întâmpină silueta zveltă a turnului ridicat de meșterul Tulea Ilie. Portalul de la intrare, o adevărată bijuterie în lemn, este decorat cu "brâuri" în relief și câte alte motive tratate geometric, într-o unitate compozițională de ansamblu atât de firească. O pisanie crestată pe bârna orizontală a portalului atestă acest lucru: "1754 Meșter Ilie Tulea".

Turnul bisericii din Rieni, cu coiful piramidal surmontat de o săgeată ascuțită, atrage de departe atenția trecătorilor. Interiorul monumentului este un exemplu edificator despre ceea ce au însemnat permanentele legături culturale ale românilor de o parte și de alta a Carpaților.

Pictura interioară a fost admirabil realizată de renumitul zugrav argeșean David Zugravu, dovadă fiind semnătura de pe ușa nordică a altarului "Am zugrăvit eu David. 1755".

Biserica de lemn de la Rieni a fost prima biserică pictată de David Zugravu de la Curtea de Argeș, în Bihor.

David Zugravu de la Curtea de Argeș s-a format în ambianța luminoasă a stilului brâncovenesc, aducând cu el elemente care au ramas întipărite în mintea și simțirea oamenilor din Bihor.

Biserica poate fi considerată o expoziție de artă populară cu icoane pe sticlă, cu țesături vechi ce atârnă pe pereți, cu policandre și candelabre de lemn ori cu globuri de sticlă aduse din manufactura de la Bel.

În același timp, brâul torsada puternic reliefat, creștăturile portalului, a ușii, a arcului dublu și grindei tirant cu diverse motive (funii, romburi, triunghiuri, rozete, pomul vietii), existența pe pereții exteriori a unor cruci de eroi multicolor, aduc un plus de frumusețe acestui deosebit lăcaș de cult.

Biserica a suferit în timp o serie de mici modificări: ferestrele inițiale deosebit de mici și fără sticlă au fost lărgite pentru a ilumina mai bine spațiul interior. Acoperișul din șindrilă a fost înlocuit în câteva rânduri.

Biserica "Sf. Arhangheli Mihail și Gavril" din Valea de Jos

Construită în 1738 de către meșterii Fleanțu Nicoară din satul Agrij, din ținutul Sălajului și Petrică Gheorghe, fiind menită să înlocuiască o altă biserică de lemn ajunsă într-o stare avansată de degradare, biserica din Valea de Jos se remarcă prin valoarea artistică a sculpturii ancadramentului portalului, al ancadramentului ușii spre naos care reproduce o serie de motive geometrice, al arcului dublu și al grinzii de meșter, atestată de o carte tipărită la sfârșitul secolului XVII. Anul construcției este menționat pe ancadramentul ușii spre naos, ornamentat cu motive florale. De-a lungul timpului biserica a cunoscut mai multe transformări. S-a renunțat la galeria turnului, iar acoperișul de șindrilă a fost schimbat pe tablă. În exterior construcția este înconjurată cu motivul frânghiei, model ce apare, pe lângă motivele geometrice, și pe ancadramentul ușii de intrare. În interior se păstrează pictură doar pe iconostas. Picturile sunt atribuite unuia dintre cei mai remarcabili pictori al secolului XVIII, David Zugravu, din Curtea de Argeș. Tot el este autorul și a unei icoane, realizate în 1751.

Biserica de lemn din Cucuceni, cu hramul "Sfinții Trei Ierarhi" - "Sfântul Mare Mucenic Gheorghe"

Începutul acestei biserici este fixat de o pisanie pe portalul dinspre apus, care a stat odată în tindă, la intrarea în naos. Pisania a fost fragmentată de un decor săpat ulterior. Ea este scrisă în limba românăcu grafie chirilică și poate fi citită parțial astfel: *„Iată această sfântă și Dumnezeiască beserecă sau făcut în zilele pre lumnatei crăesai noastre Mariia Tereazie și în zilele mitropolitului de Arad Isaia și care omini ... pre această beserică ... bunului sau fure sau să arză să fie afurusit. și sau făcut în sat în Didișeni făcutusau cu agiutoriul lui Dumnezau făcut și ... tot poporul Didișeni ... lu Patru ... Zăvoeni și cu ... popa Dănilă sau nevoit ... de sau ridicat această sfântă beserică pre cum sau aflat ... de meșteri lor ... au fost Tule Ilia din Valia Negră și ..stia Ignat din s... cu po... va afla la această beserică săi pomenească. Ani de la nașteare lui Hristos 1743.”*

Datarea bisericii nu apare în întregime însă poate fi confruntată cu datele din pisanie. Cifra zecilor este parțial vizibilă iar cea a unităților lipsește din pisanie datorită sculpturii decorative suprapuse. Cifra chirilică a zecilor este „M” și nu „Λ”, cum ar părea la prima vedere. Aceasta se poate verifica mai departe în text. Maria Tereza a devenit craiasă, adică principesa a Transilvaniei, în 1740, ceea ce indică ridicarea bisericii după acest an. Ierarhul Isaia Antonovici a stat la cârma episcopiei de Arad până în anul 1748, când a fost numit mitropolit de Carlovit, și a decedat un an mai târziu. Așadar biserica de lemn din Ghighișeni a fost ridicată între 1740-1749. Se poate merge un pas mai departe dacă se ia în considerare faptul că Maria Tereza a devenit împărăteasă în 1745 și a fost cunoscută mai departe sub această titulatură. Momentul ridicării bisericii se restrânge astfel între 1740-1745. Bibliografia ne transmite anul 1743, care pare credibil și a fost probabil preluat dintr-o sursă mai veche rămasă necunoscută. În textul pisaniei se disting numele celor doi meșteri dulgheri, Ilie Tulea din Valea Neagră și Ignat. Cu cel dintâi ne putem reîntâlni 11 ani mai târziu la Rieni unde s-a semnat peste intrarea în biserica de lemn.

Biserica de lemn a satului apare în documentele vizitației canonice a lui Meletie Covaci, din 1752, iar în anul 1786 este menționată din nou, în

„Conscrierea bisericilor din districtul Orășii”. Acest din urmă document pomenește faptul că biserica servea două comunități, românilor din Ghighișeni alăturându-li-se și cei din Voieni (care este actualmente parte a satului Ghighișeni).

Harta Iosefină din 1784 indică locul în care a fost ridicată biserica de lemn, undeva în afara vetrei satului pe malul stâng al râului Crișul Negru, la o distanță egală între satele Ghighișeni, Voieni și Cucuceni de o parte a râului și Petrileni, Zăvoieni de cealaltă parte. Acest amplasament sugerează că biserica a fost de la început ridicată pentru a servi mai multor sate de o parte și de alta a râului.

Biserica de lemn a fost părăsită după ridicarea unei noi biserici parohiale de zid, mai încăpătoare, în anul 1929.

În anul 1931 biserica de lemn din Ghighișeni a fost vândută Internatului diecezan din Beiuș unde a stat până în anul 1961, când a fost donată parohiei Vărășeni.

În anul 2006 a fost din nou strămutată, de data aceasta în satul Cucuceni, la marginea localității de origine, Ghighișeni.

2.9. CULTURĂ, TRADIȚII ȘI OBICEIURI

Puține sunt satele din Bihor care sa aibă o tradiție folclorică precum satul Ghighișeni din comuna Rieni. Încă din 1866 folcloristul Miron Pompiliu, prieten cu Mihai Eminescu, fiu al satului Ștei (la 2 km de Ghighișeni), culege un fruct folcloric mai rar întâlnit, fiind vorba de orația de nuntă "Nevestea", publicată în revista *Familia* în același an.

Iată un fragment:

NEVESTEASCA (Orație de nuntă)

Mirele:

*Portari, portărei
Dragi oamenii mei,
Dați-mi mândra mea
Deschideți poarta
Ca să ies cu ea!*

Portareii:

*Mire, frumușel
Tânăr feciorel
Nu te lăuda
Zău cu aceasta;
Că noi nu ți-om da
Mândrulița ta,
Pân, ce-i fi vorbit
Cine ne-a venit
De la voi la noi?*

Un obicei deosebit îl reprezintă și "Lioara", un cântec pe care îl cântau fetele tinere nemăritate din satele Rieni și Ghighișeni a doua zi de Paști când toată suflarea satelor comunei merge la cimitir, fiecare la mormintele celor dragi lor, cu ouă încondeiate, cu prăjituri și plăcinte, cu țuică fiartă și aromată. În această a doua zi de Paști fetele nemăritate, îmbrăcate în frumoase costume populare, înconjoară biserica și cântă acest cântec "Lioara" și în zilele de astăzi.

Iată un fragment:

*Pară pădureață
Nevastă făleață
Lioară, Lioară,
Flori de milioară
Haideți și-om culege
Mândre ne-om alege ...
Î*

Port popular din satul

Ghigisșeni de la

începutul sec. al XIX-lea

Satul Valea Neagră de Jos a fost cunoscut în zonă prin două ocupații specifice: spătăritul și olăritul. Prima ocupație se practica până în urmă cu 15 ani, în mod curent, de câțiva meșteri cel mai cunoscut fiind Tirla Nicolae a Valii. Astăzi doar doi din bătrânii satului mai cunosc acest meșteșug, Popa Liviu și Tirla Augustin, ambii cu vârsta de 90 de ani, dar cererea pentru confecționarea spetelor a dispărut datorită industrializării.

În cadrul programului realizat de către Liceul „Onisifor Ghibu” din Oradea, proiect pe care Primăria comunei Rieni l-a susținut, se atestă faptul că satul „Valea Neagră de Jos” a ajuns să aprovizioneze întreaga zonă a Regiunii Crișana cu spete pentru războiul de țesut, fapt care s-a datorat, în special, calității superioare a produselor și amplitudinii producției locale. Totodată, în timpul desfășurării programului s-au constatat lucruri cu adevărat remarcabile, în sensul că aceste spete au ajuns chiar și pe teritoriul Serbiei.

Schimbarea vremurilor și a vieții satului a însemnat dispariția treptată a meșteșugului și a mentalității asociate acestuia. De aceea, îi revine generației actuale sarcina de a păstra vie tradiția acestui veritabil patrimoniu etnografic, cultural și național.

CAPITOLUL 3

ANALIZA SWOT

Analiza SWOT, este un instrument de a analiză atât a mediului intern cât și a celui extern în care acționează o organizație sau în care se plasează o localitate/regiune/țară. Denumirea reprezintă un acronim provenit din limba engleză, însemnând: Strengths (puncte tari), Weaknesses (puncte slabe), Opportunities (oportunități) și Threats (amenințări).

Efectuarea analizei SWOT asupra comunei Rieni a permis identificarea factorilor relevanți aferenți fiecăreia dintre cele patru categorii menționate, iar rezultatele nu s-au rezumat numai la menționarea factorilor care descriu situația economică și socială curentă și condițiile de potențial ale localității, ci și la identificarea celor mai importante direcții strategice și priorități care să conducă la dezvoltarea economică și coeziunea socială a localității în perioada 2021-2027.

La baza elaborării analizei SWOT au stat pe de o parte datele și analizele prezentate în strategiile și planurile naționale, regionale și județene, iar pe de altă parte informațiile culese la fața locului, furnizate de reprezentanți ai instituțiilor publice existente la nivel local.

Acest lucru a permis identificarea unor concluzii importante legate de direcțiile strategice care trebuie luate în considerare în vederea unei mai bune exploatare a potențialului economic, social și de mediu al localității.

Analiza SWOT se realizează din două perspective:

- a) O perspectivă strategică care urmărește viziunea cu privire la orientările viitoare, motivația (acceptarea, atitudinea politică, valorile sociale și culturale) și obiectivele (siguranța locurilor de muncă, îmbunătățirea condițiilor locale, etc.)
- b) O perspectivă calitativă care descrie punctele forte, slăbiciunile, oportunitățile și amenințările.

Pentru a avea certitudinea că politicile și programele existente corespund necesităților de dezvoltare a comunei în cadrul limitărilor impuse de resursele locale disponibile și pentru accesarea fondurilor prin care Uniunea Europeană susține dezvoltarea

regională se impune elaborarea strategiei de dezvoltare pentru perioada următoare, respectiv 2021-2027.

Analiza SWOT permite identificarea punctelor cheie și a zonelor în care trebuie aduse îmbunătățiri, în ce măsură și în ce condiții se poate îndeplini programul propus. Se vor identifica punctele tari și punctele slabe, iar oportunitățile și amenințările rezultă în urma identificării acestora la nivelul comunei.

Punctele tari reprezintă acei factori care îi dau comunei un avantaj competitiv și îi conferă atractivitate. Sunt acele valori sau com-petențe distinctive cu caracteristici legate de localizarea comunei, pe care aceasta le posedă la un nivel superior în comparație cu alte zone, ceea ce îi asigură un anumit avantaj și îi conferă atractivitate față de alte localități.

Punctele slabe sunt reprezentate de acei factori care creează obstacole în calea dezvoltării economico-sociale și pot lua forme sociale, financiare, de infrastructură sau legislative.

Oportunitățile reprezintă factori de mediu externi pozitivi pentru procesul de dezvoltare vizat. Sunt șanse oferite de mediul extern a căror anticipare permite stabilirea strategiei în scopulexploatării profitabile a oportunităților apărute. Oportunități există, dar acestea trebuie identificate pentru a se stabili la timp strategia necesară fructificării lor.

Amenințările includ factorii din afara sistemului analizat care ar putea să pună strategia de dezvoltare într-o poziție de risc. Aceștia sunt factori externi care nu pot fi controlați dar care pot fi anticipați și permit elaborarea unor planuri de urgență pentru prevenirea și rezolvarea acestor probleme. Pornim în analiză cu întrebările cheie „unde suntem” și „unde vrem să ajungem”, iar în final vom putea să urmărim dacă am ajuns unde ne-am propus, aplicând metode de lucru adecvate situației prezente.

1. AMPLASAREA GEOGRAFICĂ ȘI CADRUL NATURAL	
Puncte tari	<ul style="list-style-type: none"> - Aproximarea de DN 76 Oradea–Deva, care traversează comuna pe o lungime de 10km - Aproximarea de calea ferată Oradea – Vașcău, care traversează comuna pe o lungime de 9 km , având două stații CFR în comună, Rieni și Sudrigiu; - Aproximarea de orașe: Ștei – 5 km ; Beiuș – 15 km ; Vașcău – 20 km ; Oradea – 75 km, cu un impact pozitiv asupra schimburilor comunității locale cu exteriorul (comerț, educație, locuri de muncă); - Teren agricol suficient pentru dezvoltări ulterioare; - Rezervă de teren pentru amenajări ulterioare; - Clima continental moderată; - Prezența unor poli de atracție urbană: Ștei, Beiuș;
Puncte slabe	<ul style="list-style-type: none"> - Relief specific zonelor depresionare, fără a prezenta atracție pentru turiști; - Inexistența unor forme sinergice de promovare a zonei; - Zonă relativ săracă în resurse naturale - Nevalorificarea oportunităților oferite de integrarea în Uniunea Europeană
Oportunități	<ul style="list-style-type: none"> - Programe ale autorităților județene și centrale destinate mediului rural; - Înființarea Parcului Natural Munții Apuseni; - Deschiderea instituțiilor publice din zonă la relații de parteneriat; - Încadrarea ariei geografice a comunei în aria de eligibilitate a programelor de finanțare FEADR și SAPARD al Uniunii Europene; - Încadrarea ariei geografice a comunei în aria de eligibilitate a programului de finanțare FIDA a Băncii Mondiale; - Redarea terenurilor agricole și forestiere către foștii proprietari, proces ce a relansat piața funciară din zonă;
Amenințări	<ul style="list-style-type: none"> - Existența posibilității apariției fenomenului de eroziune a solului, cu posibile consecințe grave pe termen lung; - Creșterea disparităților inter și intrazonale - Lipsa informării cu privire la normele europene pentru agricultură și fonduri disponibile în domeniu ;

2. POPULAȚIA ȘI RESURSELE UMANE	
Puncte tari	<ul style="list-style-type: none"> - Existența populației active - Nivel ridicat al gradului de calificare în anumite domenii; - Existența unor specialiști în domenii relativ variate de activitate; - Apropierea de orașe – Ștei, Beiuș, cu rol important în satisfacerea nevoilor de asistență medicală și socială, educație și cultură; - Rata infraționalității extrem de scăzută; - Numărul relativ redus al inadaptațiilor social ; - Încadrarea comunei în prevederile legale privind facilitățile acordate locuitorilor din Munții Apuseni ; - Grad înalt de conștientizare referitor la importanța locurilor de muncă în comună - Ospitalitatea recunoscută a locuitorilor din zonă;
Puncte slabe	<ul style="list-style-type: none"> - Îmbatrânirea populației (spor natural negativ și migrarea tinerilor spre centrele urbane); - Inexistența unei infrastructuri sociale adecvate , de tip urban, cu impact asupra migrației tinerilor spre orașe; - Adaptarea mai lentă a populației rurale mature și vârstnice la schimbările și provocările lumii actuale, în special la reconversia profesională; - Migrația persoanelor tinere spre mediul urban și străinătate, mai cu seamă a celor cu pregătire profesională înaltă; - Încheierea/restrângerea activității scolilor generale din satele aparținătoare, cu impact asupra gradului instrucției școlare în comună; - Capacitatea financiară relativ scăzută a locuitorilor zonei;
Oportunități	<ul style="list-style-type: none"> - Existența unor exemple de succes ale unor localnici cu inițiativă; - Posibilitatea accesării unor programe de finanțare guvernamentale pentru reconversie profesională și crearea de noi locuri de muncă pentru șomerii; - Accesarea de fonduri europene sau guvernamentale pentru inițierea de activități care să ducă la rezolvarea problemelor de incluziune socială a grupurilor dezavantajate - Grad relativ ridicat de adaptare socială locuitorilor comunei;

	<ul style="list-style-type: none"> - Implicarea autorităților locale în problemele comunității, deschiderea la realizarea de parteneriate; - Existența unor spații și clădiri în conservare, posibil a fi utilizate de către întreprinzători pentru demararea unor afaceri locale;
Amenințări	<ul style="list-style-type: none"> - Scăderea gradului de instruire școlară a populației tinere; - Scăderea numărului de persoane calificate, prin ieșirea acestora din viața activă; - Estomparea tradițiilor locale, odată cu trecerea timpului; - Creșterea muncii la negru, cu efecte negative asupra pieței muncii, economiei locale și asistenței sociale în perspectivă;

3. INFRASTRUCTURA	
Puncte tari	<ul style="list-style-type: none"> - Starea tehnică corespunzătoare a rețelei rutiere. Comuna este străbătută de DN 76 pe o lungime de 10 km. Drumurile comunale din interiorul comunei sunt aproape în totalitate asfaltate, excepția fiind DC 240 Rieni – Cucuceni care este pietruit și pregătit pentru asfaltare. DC 231 (fost DJ 764/F), care face legătura cu două comune învecinate este în totalitate asfaltat; - Calea ferată Oradea – Vașcau traversează comuna pe o lungime de 9 km; - Alimentarea cu apă a satelor din comună este în cea mai mare parte rezolvată. În satele Rieni, Ghighișeni și Petrieni există o rețea de alimentare cu apă racordată la rețeaua de apă a orașului Ștei. În satele Sudrigiu și Valea de Jos există rețele de alimentare cu apă din foraje proprii. În satul Cucuceni a fost extinsă rețeaua de alimentare cu apă din satul Ghighișeni, lucrările din interiorul localității se vor finaliza în anul 2022. - Sisteme de distribuție a energiei electrice acoperind toate așezările comunei; - Modernizarea echipamentelor de telecomunicații și extinderea sistemelor de telefonie fixă și mobilă; - Amenajarea hidrografică corespunzătoare : efecte reduse de viituri și inundații;

	<ul style="list-style-type: none"> - Prezența arhitecturii tradiționale
Puncte slabe	<ul style="list-style-type: none"> - Rețeaua de canalizare este în proporție de 95% funcțională, urmând ca până în anul 2022 să fie finalizată în totalitate; - Nu există încă rețea de gaze naturale; - Insuficienta colaborare cu unitățile administrativ teritoriale învecinate pentru promovarea unor proiecte de interes regional ;
Oportunități	<ul style="list-style-type: none"> - Posibilitatea accesării unor programe de finanțare comunitare a Uniunii Europene, pentru sprijinirea dezvoltării infrastructurii în mediul rural; - Programe guvernamentale pentru încurajarea inițiativelor locale, în special în domeniul agricol, vegetal și viticol; - Programe județene de modernizare a infrastructurii rutiere; - Existența pe raza comunei de persoane cu studii, apte de a fi pregătite pentru dezvoltarea de programe ; - Situatia comunei (mai exact a satelor Petrieni, Rieni și Sudrigiu) de-a lungul drumului national DN 76 Oradea – Deva, drum care în anul 2019 a fost reabilitat și modernizat;
Amenințări	<ul style="list-style-type: none"> - Neutilizarea de către comună, într-o măsură mai mare a resurselor financiare disponibile prin programe ale Uniunii Europene; - Orientarea programelor europene și guvernamentale spre alte zone considerate prioritare;

4. ECONOMIA	
Puncte tari	<ul style="list-style-type: none"> - Existența unor puternice societăți comerciale în comună din domeniul industriei alimentare, datorită cărora s-au creat locuri de muncă pentru localnici și au crescut foarte mult încasările la bugetul local. Toate acestea au determinat creșterea nivelului de trai a întregii comunități; - Existența unei comunități de afaceri locale, în faza incipientă, reprezentată de mai multe societăți comerciale mici din domeniul comerțului, prelucrării lemnului, agricultură, precum și a persoanelor fizice autorizate cu

	<p>activitate în zonă;</p> <ul style="list-style-type: none">- Cadrul socio – economic permite diversificarea activităților economice individuale. Există deja o diversificare economică, diverse forme de asociere și diverse inițiative antreprenoriale;- Forță de muncă calificată în multe domenii industriale;- Disponibilitatea administrației pentru sprijinirea investitorilor;- Vechi tradiții locale în creșterea animalelor;
Puncte slabe	<ul style="list-style-type: none">- Resurse insuficiente la nivel local pentru sprijinirea și promovarea unor investiții. Populația, cu mici excepții, nu are resurse financiare suficiente pentru a putea susține activități economice locale;- Parcelarea terenului agricol în suprafețe mici duce la o productivitate scăzută, întrucât suprafețele agricole nu pot fi lucrate mecanizat decât într-o mică măsură;- Inexistența serviciilor de consultanță pentru afaceri ;- Inexistența la populație a fondurilor minime pentru demararea unor afaceri ;

<p>Oportunități</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Disponibilitatea unor resurse suplimentare, posibil a fi accesate prin utilizarea programelor de finanțare ale Uniunii Europene; - Disponibilitatea autorităților locale de a încheia relații de parteneriat cu investitori locali și străini; - Colaborarea sau deschiderea de parteneriate cu organizații neguvernamentale care au capacitatea să atragă fonduri extrabugetare; - Colaborarea zonală în cadrul Microregiunii Zona Șteiului și disponibilitatea în accesarea de fonduri împreună cu localitățile vecine care fac parte din această microregiune; - Înființarea Parcului Natural Munții Apuseni; - Posibilitatea dezvoltării de relații de parteneriat economic și administrativ cu unități teritoriale similare sau asemănătoare, din țară sau străinătate; - Existența unor terenuri disponibile pentru investitori. În zona satului Sudrigiu există un teren de 5 ha, cu acces la energie electrică, rețea de apă și canalizare, care se pretează pentru construirea unui parc industrial. - Reconvertirea unor capacități, în special agricole, spre arii de productivitate adaptate condițiilor locale;
<p>Amenințări</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Lipsa de receptivitate și flexibilitate a populației locale la cerințele pieței, care determină decalaje economice, greu de suportat; - Reducerea ponderii populației active; - Instabilitatea legislativă - Continuitatea procedurilor birocratice, complexe și cu durată mare de timp pentru obținerea finanțărilor

<p>5. MEDIUL ÎNCONJURĂTOR</p>	
<p>Puncte tari</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Aplicarea unui sistem integrat de colectare a deșeurilor. Comuna Rieni este inclusă în proiectul „ Sistem de Management Integrat al Dașeurilor în județul Bihor” - Eforturi ale autorităților locale de aplicare riguroasă a legislației privind protecția mediului; - Efectuarea de lucrări de regularizare pe cursurile de apă ce prezintă pericol de inundații; - Poluarea redusă a aerului, apei și solului;

	<ul style="list-style-type: none"> - Utilizarea la scară relativ redusă a pesticidelor și îngrășămintelor chimice în agricultură de subsistență; - Existența unor suprafețe considerabile de zone verzi care pot îmbunătăți microclimatul – posibilitatea extinderii acestora
Puncte slabe	<ul style="list-style-type: none"> - Prezența încă pe cursurile de apă a deșeurilor de toate tipurile; - Educația ecologică este superficială; - Inexistența unui sistem integrat de monitorizare a poluării apei, aerului și solului pe raza comunei
Oportunități	<ul style="list-style-type: none"> - Existența unor programe cu finanțare internațională orientate direct spre protecția mediului și a naturii; - Creșterea interesului autorității locale în promovarea de parteneriate pentru protecția mediului; - Posibilitatea dezvoltării de colaborări în domeniul protecției mediului; - Oportunitatea adoptării unor măsuri ce vizează împăduriri pe anumite suprafețe de teren, vizând astfel protecția mediului împotriva unor factori dăunători - Existența POS Mediu (Programul Operațional Sectorial de Mediu), finanțator Uniunea Europeană (Fondul de Coeziune și FEDR) și Guvernul României.
Amenințări	<ul style="list-style-type: none"> - Existența unor zone predispuse la dezastre naturale: inundații, alunecări de teren; - Inexistența unor actori locali interesați de parteneriate pentru protecția mediului; - Inexistența la nivel local de specialiști care să elaboreze proiecte de mediu; - Dificultăți în susținerea costurilor de investiție a proiectelor majore în domeniul infrastructurii de mediu

6. TURISM	
Puncte tari	<ul style="list-style-type: none"> - Potențial turistic peisagistic datorită apropierii de zona Munților Apuseni; - Existența a 3 biserici de lemn, toate sunt declarate monumente istorice; - Păstrarea unor obiceiuri populare tradiționale; - Înființarea Parcului Natural „Munții Apuseni”. Are sediul administrativ pe raza comunei Rieni;

Puncte slabe	<ul style="list-style-type: none"> - Investiții în turism respectiv în agroturism reduse. Pe raza comunei nu există hotel, motel sau pensiune agroturistică; - Resurse financiare insuficiente în domeniu; - Pregătire profesională de slabă calitate în domeniul serviciilor turistice;
Oportunități	<ul style="list-style-type: none"> - Disponibilitatea unor resurse suplimentare, posibil a fi accesate prin programele de finanțare ale Uniunii Europene: Fondul de Dezvoltare Regională și Fondul European pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală - Colaborare zonală în cadrul Microregiunii Zona Șteiului; - Disponibilitatea autorităților locale de a încheia relații de parteneriat cu investitori locali sau străini;
Amenințări	<ul style="list-style-type: none"> - Slaba promovare turistică a zonei - Lipsa unui program județean și regional de dezvoltare a turismului rural; - Orientarea spre alte zone de interes;

7. AGRICULTURA, SILVICULTURA ȘI DEZVOLTAREA RURALĂ

Puncte tari	<ul style="list-style-type: none"> - Populația deține: păsări: 8.500, bovine: 580, caprine: 425, ovine: 2400, porcine: 1720, cabaline: 40, familii de albine: 1135, iepuri: 2700; - Existența unor microferme de creștere a porcilor- capacitate medie 18 porci; - Existența unei ferme de bovine (~30 capete); - Existența a cinci crescători individuali de ovine (150-500 oi/turmă); - Existența culturilor de grâu: 600 ha, porumb: 1700 ha, orz: 50 ha, rapiță: 20 ha, orzoaică: 50 ha, cartofi: 400 ha; - Suprafața teritorial administrativă a comunei Rieni este împărțită în: teren arabil: 3453ha, păduri și pășuni: 3006 ha, vii și livezi în gospodăriile populației și luciu de apă 74 ha
Puncte slabe	<ul style="list-style-type: none"> - Slaba dotare tehnică a tuturor sectoarelor din zootehnie și agricultură; - Existența de teren agricol necultivat până la 590 ha; - Lipsa resurselor materiale care să faciliteze angajarea specialiștilor în agricultură, în domeniul rural în general; - Promovarea insuficientă a zonei rurale și a produselor specifice;

	<ul style="list-style-type: none"> - Diversificarea slabă a activităților economice în zona rurală; - Lipsa echipamentelor de irigații; - Deficitul fondurilor financiare pentru modernizarea și popularea infrastructurii zootehnice; - Accesul redus la informații și servicii de consultanță datorită numărului mic de posturi alocate pentru aceste tipuri de servicii; - Insuficiența activităților și serviciilor generatoare de venituri specifice zonei rurale.
<p>Oportunități</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Înființarea unei platforme agroindustriale pentru prelucrarea produselor agricole - Creșterea veniturilor populației din agricultură – în special legumicultura fiind slab reprezentată; - Valorificarea potențialului tradițional; - Existența cadrului legislativ pentru înființarea și dezvoltarea exploatațiilor agricole; - Existența Planului Național Strategic pentru Dezvoltare Rurală; - Aprobarea Programului Național – Cadru de Restructurare și Modernizare a unor unități de profil zootehnic și din industria alimentară; - Sprijinul oferit de Oficiul Județean pentru Consultanță Agricolă din județul Bihor cu privire la accesarea fondurilor europene. - Existența cadrului legislativ pentru înființarea și dezvoltarea exploatațiilor agricole; - Existența Planului Național Strategic pentru Dezvoltare Rurală;
<p>Amenințări</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Concurența importului de produse agroalimentare de pe piața UE; - Cadrul legislativ instabil; - Lipsa unui cadru legal pentru protejarea producției agricole interne; - Slaba informare a agricultorilor cu privire la normele europene; - Cunoștințe insuficiente legate de elaborarea și administrarea proiectelor finanțate din Fondurile Structurale ale UE .

8. SĂNĂTATE ȘI ASISTENȚĂ SOCIALĂ	
Puncte tari	<ul style="list-style-type: none"> - Existența unui dispensar medical uman în localitatea Sudrigiu în cadrul căruia mai funcționează un cabinet stomatologic și un centru de recuperare și kinetoterapie cu personal calificat pentru furnizarea de servicii în domeniul sănătății; - Existența unei farmacii în localitatea Sudrigiu; - Acces direct la informații datorită sistemelor moderne de comunicații existente - Existența în cadrul Primăriei a unui serviciu acreditat de asistență socială unde se aplică programe legale de ajutoare sociale - Ponderea populației cu nevoi de asistare și handicap este relativ mică; - Informare operativă cu privire la formele de ajutor de stat; - Program de finanțare guvernamental;
Puncte slabe	<ul style="list-style-type: none"> - Serviciile acordate sunt afectate de bugetul insuficient; - Fonduri insuficiente destinate asistenței medicale ale populației; - Sistemul de ajutor social nu încurajează reintegrarea activă; - Lipsa programelor pentru susținerea și încurajarea reintegrării active pe piața muncii - Populația activă migrează în străinătate, copii rămân cu bunici sau la rude; - Personal insuficient pentru asistența socială; - Societatea civilă insuficient implicată; - Informare insuficientă cu privire la alte fonduri sociale; - Indiferența populației față de adoptarea unui mod de viață sănătos
Oportunități	<ul style="list-style-type: none"> - Reabilitarea și dotarea corespunzătoare a unui dispensar uman în localitatea Ghighișeni, pentru care există un spațiu special destinat; - Promovarea principiilor naturiste; - Programe complexe de urmărire a stării de sănătate a populației; - Programe consistente destinate asistenței sociale reale; - Dezvoltarea economică a comunei va permite mărirea fondurilor destinate asistenței sociale; - Politică socială susținută din partea Uniunii Europene.
Amenințări	<ul style="list-style-type: none"> - Reacție nefavorabilă la sistemul de norme sanitare impuse; - Costurile ridicate pot conduce la renunțarea dotărilor; - Pragul de rentabilitate depinde de numărul de persoane active asistate; - Politici de specializare zonală a centrelor de asistență sanitară. - Slaba capacitate de absorbție a fondurilor existente la nivel de guvern sau a fondurilor Uniunii Europene datorită absenței

	<p>specialiștilor și a consultanței în domeniu</p> <ul style="list-style-type: none"> - Absența fondurilor pentru cofinanțarea proiectelor potențiale a fi finanțate cu fonduri UE
--	---

9. EDUCAȚIE ȘI CULTURĂ	
Puncte tari	<ul style="list-style-type: none"> - În comună există o școală gimnazială (clasele I-VIII) în Rieni , două școli primare (clasele I-IV) în Valea de Jos și Ghighișeni, patru grădinițe în Rieni, Ghighișeni, Valea de Jos și Petrieni, din care una, din Petrieni are program prelungit; - Existența în comună a cinci cămine culturale în Rieni, Ghighișeni, Valea de Jos, Petrieni și Sudrigiu, din care două sunt noi construite și trei reabilitate, modernizate, având dotări moderne și ultramoderne; - Existența posturilor de televiziune și radio din Oradea și Beiuș, presa centrală, județeană și locală care poate informa populația; - În comună există nouă biserici (șapte ortodoxe și două penticostale);
Puncte slabe	<ul style="list-style-type: none"> - Populația școlarizată în învățământul primar și învățământul gimnazial în scădere datorită scăderii demografice a populației; - Insuficiența cuprinderii școlarelor în învățământul liceal, în comună nu există liceu;
Oportunități	<ul style="list-style-type: none"> - Menținerea unui nivel ridicat al calității sistemului de învățământ prin atragerea de personal didactic calificat și sporirea gradului de dotare al unităților de învățământ - Reabilitarea școlilor și grădinițelor din comună; - Construire corp școală nouă (în Sudrigiu și Valea de Jos) și dotarea cu mobilier; - Înființarea unui centru educațional pentru copiii din comună (activități extrașcolare) - Reabilitarea, modernizarea și dotarea modernă a căminelor culturale; - Amenajarea și dotarea a trei locuri de joacă și recreere pentru copiii din comună.
Amenințări	<ul style="list-style-type: none"> - Scăderea gradului de instruire școlară a populației tinere, în special cea de etnie romă; - Scăderea natalității datorită nesiguranței zilei de mâine; - Creșterea negativă a sporului migratoriu; - Accentuarea procesului de îmbatrânire a populației.

10. CAPACITATEA INSTITUȚIONALĂ	
Puncte tari	<ul style="list-style-type: none"> - membru fondator în Grupul de Acțiune Locală „ GAL CODRU MOMA”, cu sediul administrativ în incinta primăriei, cu scopul implementării de proiecte pentru dezvoltarea locală și zonală - membru fondator în ASOCIAȚIA ADMINISTRATIVĂ GAZ SUD BIHOR, cu sediul administrativ în incinta primăriei, cu scopul extinderii rețelei de gaz în comună și localitățile din zonă - membră a Asociației Comunelor din România - membră a Asociației pentru Dezvoltare Rurală - implicarea activă a conducerii în procesul de reformă a administrației - existența unor proceduri organizaționale care facilitează desfășurarea raporturilor de muncă în instituție și asigură un flux informațional și al documentelor adecvat - aplicarea unui management financiar riguros bazat pe utilizarea rațională și eficientă a bugetului/fondurilor disponibile - existența personalului propriu care poate constitui nucleul pentru dezvoltarea de programe și proiecte - asigurarea liberului acces la informații de interes public și transparența procesului administrativ pentru dezvoltare comunitară - dotarea bună cu echipamente IT
Puncte slabe	<ul style="list-style-type: none"> - lipsa unor dotări edilitare necesare dezvoltării economice și sociale; - resurse financiare insuficiente pentru modernizarea și dezvoltarea primăriei - eficiența redusă a politicilor publice la nivelul primăriei - salariile reduse și posibilitățile reduse de motivare financiară îndepărtează oamenii pregătiți de domeniul administrației - fonduri reduse alocate formării profesionale continue la nivelul instituției - nu are relații de înfrățire cu alte comune sau orașe din Europa
Oportunități	<ul style="list-style-type: none"> - dotare bună a unităților din subordinea Administrației publice locale cu echipamente și materiale; - personal calificat cu mare experiență profesională în cadrul Administrației publice locale (94% au studii superioare) - oportunități de finanțări nerambursabile în domeniul pregătirii personalului administrației POS DRU

	<ul style="list-style-type: none">- oportunități de modernizare a administrației: PO Dezvoltarea Capacității Administrative- administrația publică locală asigură fonduri și servicii pentru protecție socială;
Amenințări	<ul style="list-style-type: none">- dezvoltare foarte redusă a infrastructurii de afaceri;- ciclurile electorale perturbă uneori funcționarea administrației locale- cadrul legislativ instabil

CAPITOLUL 4

PLAN STRATEGIC DE DEZVOLTARE LOCALĂ

Societatea românească se află într-un amplu proces de schimbare, impus de necesitatea obiectivă de modernizare, dar și de statutul României, acela de țară membră a Uniunii Europene. În contextul transformării societății românești, nu poate fi ignorată necesitatea reformării, modernizării și transformării societății locale, în spiritul valorilor europene.

Unul dintre principalele obiective ale administrației publice locale este de a oferi cetățenilor servicii de calitate la cel mai mic cost posibil. În acest sens, administrația publică locală, aflată cel mai aproape de comunitate și de membrii săi, joacă un rol decisiv. Activitatea Primăriei influențează, zi de zi, într-o mare măsură, calitatea vieții fiecăruia dintre noi. Astăzi, comunitatea locală are acces la o multitudine de surse de finanțare a instituțiilor în infrastructură și servicii, de la fondurile europene la programele Guvernului României sau la finanțări rambursabile de la instituții de credit.

Comuna Rieni tinde să devină una din zonele cele mai dezvoltate din punct de vedere economic și social, printr-o mai bună valorificare a resurselor locale, revigorarea tradițiilor, dezvoltarea turismului rural, crearea/reabilitarea infrastructurilor de tip urban și punerea în valoare a poziționării geografice, în deplin respect față de mediul înconjurător.

Consiliul Local Rieni și Primăria comunei Rieni, în baza prerogativelor legale, în urma analizării problemelor cu care se confruntă comuna, în vederea dezvoltării durabile, a ridicării calității vieții și nivelului de trai, a implementării programelor de

integrare, își propune identificarea unor obiective strategice în perioada 2021 - 2027 prin realizarea unui cadru care să permită realizarea lor.

Aceste obiective le-am grupat în 4 mari categorii: Populația, Infrastructura, Economia și Mediul înconjurător.

4.1. POPULAȚIA

4.1.1. DEMOGRAFIE

Din punct de vedere demografic, comuna Rieni se confruntă cu o depopulare datorită migrației, în special a tinerilor, cu studii medii și superioare, spre centrele urbane sau în țările Uniunii Europene.

Sporul natural negativ înregistrat în ultimii 10 ani cât și îmbătrânirea populației sunt alte probleme cu care se confruntă comuna.

Ca obiective pe termen mediu și lung, enumerăm:

- condiții de viață atractive pentru locuitori, atât pentru cei din localitate cât și pentru cei din exterior, care doresc să se stabilească în comună;
- condiții și facilități pentru tinerii căsătoriți și familiile tinere cu sau fără copii;
- recompensa financiară și alte facilități familiilor care împlinesc 50 de ani de căsnicie, la sărbătorirea „Nunții de aur”;

4.1.2. STAREA DE SĂNĂTATE ȘI SERVICIILE MEDICALE

În anul 2019 s-au finalizat lucrările de reparații și modernizare la dispensarul medical uman în localitatea Sudrigiu în cadrul căruia mai funcționează un cabinet stomatologic și un centru de recuperare și kinetoterapie cu personal calificat pentru furnizarea de servicii în domeniul sănătății. Tot în localitatea Sudrigiu există o farmacie cu specific uman.

Toate acestea vor conduce la îmbunătățirea calității serviciilor medicale destinate populației.

Dar, dotarea fiind parțial modernă, cât și lipsa unor specialiști în domeniul medical, împiedică și/sau îngreunează o diagnosticare corectă și eficientă. Dificultăți

privind accesul la medicamente și tratament, datorită distanțelor mari și resurselor limitate – iată numai câteva din problemele cu care se confruntă locuitorii comunei.

Dintre obiectivele pe termen mediu și lung amintim:

- acces facil la serviciile medicale de calitate, prompte și eficiente;
- înființarea în cadrul dispensarului medical a unui centru de permanență, care va deservi și locuitorii din comunele învecinate
 - înființarea unui cabinet medical de consultații și tratament, cu activitate de 1 – 3 zile / săptămână, în satul Ghighișeni;
 - înființarea unui cabinet stomatologic în satul Ghighișeni, pentru care Primăria a și alocat spațiul necesar;
 - dotarea și modernizarea dispensarului medical din satul Sudrigiu, cu aparatură modernă și ultramodernă;
 - dotarea și modernizarea cabinetului stomatologic din satul Sudrigiu, care este funcțional din anul 2010;
 - populație educată privind starea generală de sănătate și modalitățile de a duce o viață sănătoasă;
 - eliminarea factorilor de perturbare a calității vieții;

4.1.3. STAREA DE OCUPARE A FORȚEI DE MUNCĂ

Comuna Rieni are un nivel scăzut al șomajului, problemele apar la mentalitatea față de schimbare și mai ales la reconversia profesională.

Obiective pe termen mediu și lung:

- locuri de muncă suficiente și în domenii variate de activitate, cu venituri îndestulătoare pentru satisfacerea nevoilor de trai;
- posibilitatea de a urma cursuri de reconversie profesională în domenii căutate pe piața forței de muncă;

4.1.4. EDUCAȚIA

La nivelul unităților de învățământ există constrângeri materiale datorită bugetelor mici alocate de către autorități pentru susținerea actului educațional, cât și lipsa de formare continuă pentru adulți.

Din acest punct de vedere ne-am fixat următoarele obiective pe termen mediu și lung:

- posibilitatea neîngrădită de împlinire individuală prin educație;

- acces la un sistem educațional performant, flexibil și adaptat condițiilor din mediul rural;
- infrastructura și baza materială suficientă și capabilă să satisfacă nevoile legate de actul educațional;
- înființarea de noi organizații civice și revitalizarea celor existente;
- posibilitatea de formare continuă pentru adulți;

4.1.5. CULTURA

Infrastructura și baza materială în declin; resurse financiare insuficiente pentru practicarea și revitalizarea unor obiceiuri și forme de exprimare culturală tradiționale; abandonul practicilor tradiționale în favoarea „modernităților” – sunt problemele comunității din punct de vedere cultural.

Obiectivele pe termen mediu și lung:

- salvarea/revigorarea tradițiilor locale, dansuri, port, meșteșuguri, cu efecte asupra ocupării profesionale;
- practici tradiționale revitalizate și puse în valoare, capabile de a fi transmise nealterate generațiilor viitoare;
- acces facil la surse de informație tradiționale sau moderne;
- infrastructura corespunzătoare cerințelor unei societăți moderne în perpetuă mișcare;

4.1.6. SPORT

Sportul acoperă toate formele de activități corporale care contribuie la bunăstarea fizică a persoanei, echilibrul mental al acesteia și interacțiunile sociale. Promovarea unui stil de viață activ și sănătos reprezintă o prioritate datorită multiplelor beneficii pe care le aduce mișcarea în sine și adoptarea valorilor sportive la nivel de individ, societate și chiar națiune.

La nivelul comunei există o sală de sport cu program școlar în localitatea Petrieni, două terenuri (40 x 20 m) cu gazon sintetic în localitățile Ghighișeni și Valea de Jos, un teren (60 x 30 m) cu gazon natural în localitatea Sudrigiu și un teren (30 x 15 m) cu suprafață din ciment în localitatea Rieni.

Importanța minoră acordată de sistemul educațional activităților sportive organizate, cât și îndepărtarea tinerilor de practicarea sportului în favoarea altor activități, sunt două mari probleme ale comunei în ceea ce privește activitatea sportivă.

Dintre obiectivele fixate, amintim:

- atragerea tinerilor, și nu numai, în activități sportive pentru practicarea diferitelor sporturi, precum și însuflarea dorinței de a duce o viață sănătoasă, în care exercițiul fizic să se îmbine cu posibilitatea afirmării lor și în alte domenii decât de cel al activității profesionale .

- înființarea de terenuri de sport, de dimensiuni reduse, cu gazon natural sau sintetic în satele: Rieni, Petrieni, pe cât posibil în imediata apropiere a unităților de învățământ;

- înființarea a cel puțin două terenuri de sport cu gazon natural, de mari dimensiuni (100 x 50 m) , unde locația permite, pe domeniul public sau privat;

- înființarea de noi locuri de joacă, modernizarea și dotarea celor existente, astfel încât să avem cel puțin două astfel de locuri în fiecare localitate din comună;

- organizarea de activități sportive, individuale și/sau colective, de către sau sub egida Primăriei și/sau Consiliului Local;

- înființarea unor cluburi (secții) sportive cu diferite profile: tenis de masă, tenis de câmp, șah, fotbal, volei, handbal, baschet etc., sub patronajul Primăriei și/sau în colaborare cu unitățile de învățământ din comună sau persoane și asociații private din comună sau din zonă.

4.2. INFRASTRUCTURA

4.2.1. DOTĂRI EDILITARE

Clădirile administrative existente pe raza comunei Rieni au necesitat și necesită reparații și dotări moderne, capabile să deservească cetățenii comunei în condiții civilizate.

În perioada 2014 – 2020 în comuna Rieni s-au realizat cea mai mare parte a obiectivelor propuse:

- modernizare clădire nouă sediu Primărie Rieni, situată în curtea dintre Primărie și Școala Generală;
- extindere, modernizare și dotare Cămin Cultural Sudrigiu;
- modernizareși dotare Cămin Cultural Petrieni;

- extindere, modernizare și dotare Cămin Cultural Valea de Jos;
- modernizare și dotare Camin Cultural Ghighișeni;
- reparație capitală și modernizare Dispensar medical din satul Sudrigiu;
- reparație capitală, modernizare și dotare Grădinița cu program prelungit din satul Petrileni

Iată obiectivele pe termen mediu și lung propuse:

- extindere, modernizare și dotare Cămin Cultural Rieni;
- dotarea modernă a Dispensarului medical din satul Sudrigiu;
- modernizarea și dotarea Școlii Generale cu clasele I – IV din satul Ghighișeni;
- modernizarea și dotarea Grădiniței cu program normal din satul Ghighișeni;
- modernizarea și dotarea Școlii Generale cu clasele I – IV și Grădiniței cu program normal din satul Valea de Jos;
- modernizarea și dotarea Școlii Generale cu clasele I – VIII și Grădiniței cu program normal din satul Rieni;
- reparație capitală, modernizarea și dotarea Școlii Generale cu clasele I – IV și a Grădiniței cu program normal din satul Sudrigiu;
- construirea unui bloc de locuințe tip ANL în satul Sudrigiu;
- construirea unei hale industriale multifuncțională în satul Sudrigiu, pentru care există întocmit și aprobat studiul de fezabilitate și documentația tehnică;

4.2.2. DRUMURI ȘI TRANSPORT

Dintre problemele actuale cu care se confruntă comuna Rieni din acest punct de vedere amintim:

- fonduri locale insuficiente pentru construirea și întreținerea drumurilor;
- dependența financiară de fondurile alocate de la bugetul Consiliului Județean Bihor;
- transport public regional parțial dezvoltat;

Pentru o rețea de drumuri funcțională care să deservească nevoile curente ale locuitorilor și activităților economice fără să afecteze starea mediului înconjurător, ne propunem următoarele:

- reparații și întreținere DC 231 764/F (fost DJ 764/F) Ghighișeni – Cucuceni, 4 km asfaltat;
- reparații și întreținere DC 254 Rieni – Valea de Jos, 6,7 km asfaltat,
- reparații și întreținere DC 241 Ghighiseni – Petrileni, 1,4 km asfaltat;

- asfaltarea DC 240 Rieni – Cucuceni, 2,1 km, care este pietruit și pentru care există un proiect aprobat pentru asfaltare;
- reabilitarea și asfaltarea a 5,1 km de străzi rurale care sunt în interiorul localităților și care sunt pietruite;
- modernizarea drumului forestier din Ghighișeni spre zona numită „Văratec”, care este pietruit (10 km);
- finalizarea lucrărilor de construcție a podului peste Crișul Negru în satul Rieni;
- construirea de podețe în satele din comună, în special pe drumurile care fac legătura cu terenurile agricole, păduri și imașuri;
- reabilitarea și întreținerea drumurilor agricole în toate satele din comună;

4.2.3. ALIMENTARE CU APĂ ȘI CANALIZARE

În comuna Rieni există sisteme de alimentare cu apă în 5 sate: Rieni (rețea de 6,3 km, sursa de alimentare –din rețeaua orașului Ștei), Ghighișeni (rețea de 6,5 km, sursa de alimentare – din rețeaua orașului Ștei), Sudrigiu (rețea de 5,2 km, sursa de alimentare – foraj), Petrileni (rețea de 5,5 km, sursa de alimentare – din rețeaua orașului Ștei), Valea de Jos (rețea de 6,2 km, sursa de alimentare – foraj). În satul Cucuceni, există o rețea de apă construită de locuitori în urmă cu 40 –50 de ani, care nu mai este funcțională decât în mică măsură sau deloc. În anul 2020, din rețeaua satului Ghighișeni s-a extins conducta de apă până la intrarea în satul Cucuceni, urmând ca lucrările de branșare să fie finalizate în anul 2022.

În cursul anului 2007, comunei Rieni i s-a aprobat un proiect de extindere și reabilitare a rețelei de alimentare cu apă și de construire a rețelei de canalizare cu 3 stații de epurare (în Rieni, Ghighișeni și Sudrigiu), proiect finanțat de Ministerul Mediului . Lucrările sunt finalizate în proporție de 95% și se vor termina în anul 2022. Astfel comuna Rieni va avea sistemul de apă și de canalizare foarte bine pus la punct, capabile să deservească locuitorii comunei în cele mai bune condiții.

Totodată, comuna Rieni este străbătută de conducta de aducțiune gaze naturale pe tronsonul Oradea – Vașcău. S-au făcut demersurile pentru demararea lucrărilor de racordare a populației și agenților economici din comună la rețeaua de gaze naturale. Primul pas a fost înființarea ASOCIAȚIEI ADMINISTRATIVE GAZ SUD BIHOR, cu sediul administrativ în incinta primăriei, unde comuna Rieni este membru fondator. S-a

finalizat Studiul de Fezabilitate, urmând ca procedurile să decurgă în continuare, demararea lucrărilor fiind estimată în anul 2022.

4.2.4. CURSURI DE APĂ – REGULARIZARE ȘI ÎNDIGUIRE

În comuna Rieni zonele cele mai vulnerabile la inundații sunt albia Crișului Negru și Valea Voienilor din satul Ghighișeni.

În perioada 2014 – 2020 s-au finalizat lucrările lamai multe obiective propuse

- finalizarea lucrărilor de îndiguire și consolidare maluri pe Valea Voienilor (cca. 2 km) pe teritoriul satului Ghighișeni
- regularizare pe Valea Pașcului, în satul Ghighișeni, pe o lungime de aproximativ 1,1 km;
- lucrări de îndiguire și consolidare a ambelor maluri pe Valea Pașcului (h= 2m, L= 400 m) în zona locuită și asphaltarea drumului de acces, cu rigolă betonată, la zona locuită pe o lungime totală de 1,6 km

Iată obiectivele pe termen mediu și lung propuse:

- continuarea lucrărilor de regularizare și îndiguire a albiei Crișului Negru, pentru a se evita producerea de inundații. Lucrările au fost demarate și coordonate de Administrația Națională „Apele Române”, Direcția Ape – Crișuri în anul 2001 și au fost sistate în anul 2003, din lipsa de fonduri. În anul 2017 s-au finalizat lucrările de îndiguire mal stâng, pe o lungime de 350 m, în aval de podul peste Crișul Negru pe DC 241 ce leagă satele Ghighișeni și Petrileni. În perioada următoare, în funcție de fonduri, vor continua lucrările tot pe malul stâng, în amonte de pod pe lungime de circa 600 m
- îndiguirea pârâului (zid de sprijin) ce străbate satul Rieni pe o lungime totală de 850 m (actualmente zidul are o lungime de 450 ml);
- îndiguirea rigolei stradale (zid de sprijin) din zona Căminului Cultural din satul Ghighișeni pe o lungime totală de 220 m, (actualmente sunt finalizați circa 110 ml zid de sprijin);
- finalizarea lucrărilor de regularizare și îndiguire pe Valea Crăiasa din satul Sudrigiu pe o lungime de 500m;
- zid de sprijin (10 m x 20 m) pe Valea Unghiului din satul Petrileni, lângă podul din intersecția DN 76 cu DC 241 Ghighișeni–Petrileni;
- regularizare pe Valea Neagră (Dosului) și lucrări de îndiguire în zona podului din satul Valea de Jos, după finalizarea lucrărilor de canalizare;

- regularizare pe Valea Strejeretului și lucrări de îndiguire în zona podului pe DC 231 (fost DJ 764/F), dintre satele Ghighișeni și Cucuceni, după finalizarea lucrărilor de alimentare cu apă și canalizare;
- îndiguire și construire podețe pe văile din satele Ghighișeni și Cucuceni, pe o lungime totală de 4447 m și zid de sprijin pe o lungime de 124 m, pentru care s-a întocmit Studiul de Fezabilitate.

4.3. ECONOMIA

4.3.1. INDUSTRIA

Cu o singură mare excepție (grupul de firme European Drinks), investițiile autohtone și străine sunt foarte limitate. Principalele activități de mică amploare se concentrează pe construcții (o societate), prelucrarea lemnului (o societate), comerț (zece societăți).

Dintre obiectivele pe termen mediu și scurt amintim:

- crearea și dezvoltarea unei industrii diversificate și dinamice, capabilă să ofere posibilitatea de împlinire profesională și materială locuitorilor comunei;
- o industrie performantă, generatoare de venit la bugetul local;
- o industrie durabilă și nepoluantă;

4.3.2. AGRICULTURA

Din acest punct de vedere comuna Rieni se confruntă cu o serie de probleme, dintre care amintim:

- resurse financiare insuficiente;
- investiții puține sau chiar deloc;
- utilaje agricole învechite;
- aplicarea de tehnologii neperformante;
- media de vârstă ridicată a celor ce se ocupă de activități agricole;
- parcelarea terenului în suprafețe mici, ce nu pot fi întodeauna lucrate mecanizat;
- probleme legate de posesiune;
- degenerarea raselor de animale;

- perpetuarea monoculturilor (porumb, grâu, cartof), datorită fertilității scăzute a solului;
- scăderea producțiilor medii la aproape toate culturile;
- piața de desfacere redusă;

Dintre obiectivele pe termen mediu și lung, pe care le-am fixat amintim:

- practici în agricultură durabile;
- tehnologii performante, adaptate la condițiile climaterice și ale solului din comună;
- activități agricole diversificate și generatoare de venit la bugetul local;
- asocierea producătorilor;
- îmbunătățirea practicilor agricole;
- înființarea de puncte de colectare a anumitor produse (lapte, piei de animale, etc.);
- politici de marketing eficiente;

4.3.3. COMERȚUL ȘI SERVICIILE

Dintre problemele cu care ne confruntăm amintim:

- unități comerciale mici, cu profit mic;
- diversitate redusă, majoritatea fiind orientate spre alimentație publică – magazine alimentare și baruri;
- lipsa unor activități prestatoare de servicii gen: cojocării, cizmării, ateliere lăcătușerie, etc;
- orientare în majoritate spre clienți locali;
- activități de marketing reduse;
- valorificarea slabă a resurselor locale;

Obiective pe termen mediu și lung:

- diversificarea obiectului de activitate al firmelor;
- utilizarea eficientă a resurselor locale;
- promovarea unor tehnici eficiente de marketing;
- orientarea parțială spre turiști, ca potențiali clienți;

4.3.4. TURISMUL ȘI AGROTURISMUL

Dintre problemele cu care se confruntă comuna Rieni din punct de vedere turistic, enumeram:

- lipsa unor obiective turistice de interes național și internațional;
- inexistența fermelor și pensiunilor agroturistice autorizate;
- lipsa unor produse turistice coerente;
- lipsa personalului calificat în turism și agroturism;
- promovarea slabă a produselor turistice existente la nivel regional și care includ și comuna Rieni;

Obiective pe termen mediu și lung:

- creșterea vizibilității și notorietății comunei Rieni în țară și în lume, în scopul dezvoltării turismului, atragerii turiștilor și a finanțării programelor locale de dezvoltare în domeniul turismului;
- înființarea unei rețele solide de gospodării autorizate pentru practicarea agroturismului;
- demararea lucrărilor de amenajare ca zona de agrement a locului numit „Văratec”, de pe teritoriul satului Ghighișeni;
- practicarea unui turism integrat, cu pachete turistice variate;
- formarea profesională în domeniul turismului rural, pentru cât mai mulți locuitori ai satelor din comuna Rieni;
- realizarea unor programe de pregătire pentru practicanții de agroturism;
- realizarea unor produse turistice diversificate;
- adoptarea unor măsuri eficiente de promovare, atât la nivel regional cât și la nivel național;
- realizarea și promovarea unor evenimente locale;

4.4. MEDIUL ÎNCONJURĂTOR

Dintre problemele privind protecția mediului înconjurător care există la nivelul comunei Rieni, enumerăm:

- degradarea parțială a solului;

- necunoașterea normelor de protecția mediului și a legislației în vigoare;
- educație ecologică redusă;

Obiective pe termen mediu și lung pe care le-am fixat:

- stoparea degradării mediului ambiant datorită activităților economice și deșeurilor solide casnice nedegradabile;
- promovarea practicilor de agricultură ecologică;
- realizarea unui sistem de epurare a apelor uzate (lucrările se vor finaliza la sfârșitul anului 2022);
- curățarea cursurilor de apă și a domeniului public;
- montarea de coșuri de gunoi pe domeniul public;
- realizarea unor cursuri de educație ecologică;
- împădurirea suprafețelor degradate;

CAPITOLUL 5

PORTOFOLIUL DE PROIECTE PRIORITARE ÎN PERIOADA 2021 – 2027

Strategia de dezvoltare locală a comunei Rieni este o strategie de dezvoltare durabilă, în care au fost integrate armonios și cu perspective pe termen lung planurile economice, sociale și de protecție a mediului. Datorită exercițiilor progresive de consultare a comunității locale, strategia cuprinde suma intereselor și aspirațiilor grupurilor economice și sociale din care este formată comunitatea, asigurând astfel viitoarea implicare a comunității în implementarea strategiei.

Pentru a fi durabil procesul de dezvoltare propus de strategie, au fost prevăzute acțiuni care să valorifice cât mai eficient energia, terenurile și resursele, astfel încât să nu se pericliteze șansele de dezvoltare ale generațiilor viitoare.

Principiile de dezvoltare durabilă recomandate și aplicate de strategie sunt următoarele:

- Asigurarea unei utilizări eficiente a terenurilor, clădirilor și infrastructurii.

- Asigurarea unei locuințe și a unei vecinătăți decente pentru fiecare cetățean, cu o mai mare diversitate de opțiuni în ceea ce privește tipul locuinței, locației, precum și în asigurarea nevoilor speciale pentru grupurile defavorizate.
- Promovarea unei comunități sigure și incluzive, prin reducerea inechităților sociale și îmbunătățirea stării de sănătate, economice și sociale.
- Protejarea importantului “capital” de mediu înconjurător, social și economic a comunei, cum ar fi peisajul, spațiile deschise, terenuri agricole de calitate, etc.
- Impunerea unui regim tehnic și estetic al noilor dezvoltări care să fie compatibil cu caracterul și dimensiunile cartierelor, clădirilor, spațiilor învecinate.
- Încurajarea unui design de înaltă calitate și utilizarea unor materiale de construcții care să se integreze în caracterul și tradițiile vecinătății, în același timp promovând eficiența și siguranța – un design și încadrare în zona adecvate îmbunătățesc calitatea mediului existent, atrag investițiile și activitățile economice și reîntăresc mândria civică și sentimentul de apartenență la zonă.
- Încurajarea dezvoltării și creșterii economice prin asigurarea unor zone de expansiune care să țină cont de nevoile firmelor existente și viitoare și să faciliteze regenerarea zonelor economice sau sociale degradate.
- Menținerea vitalității, viabilității și caracterului unic a comunei ca zonă de locuit, de muncit, comercială și de petrecere a timpului liber.
- Evitarea plasării de noi dezvoltări în zone inundabile sau cu pericol de eroziune/alunecări, sau ca noile dezvoltări să producă astfel de riscuri.
- Încurajarea dezvoltărilor care promovează reducerea volumului/cantității de deșeuri, a poluării, care nu aduc sarcini suplimentare asupra infrastructurii existente, cum ar fi alimentarea cu apă sau sistemul de evacuare a apelor uzate, precum și care promovează un consum eficient al energiei.

Aceste principii de dezvoltare durabile se regăsesc în direcțiile strategice și planul de acțiuni, iar implementarea lor se va asocia cu stimulente și reglementări locale care să încurajeze cetățenii, firmele și toate organizațiile implicate în adoptarea și respectarea lor.

În cadrul acestui capitol vor fi reliefate proiectele actuale și de perspectivă care se doresc a se realiza sau implementa la nivelul comunei Rieni până în anul 2027.

Pentru fiecare lucrare sau proiect va exista o scurtă descriere care va cuprinde: cadrul general, obiective, motivația proiectului, modul de implementare a proiectului, surse de finanțare, termene de realizare și beneficiari eligibili.

Portofoliul de proiecte prioritare va fi împărțit în mai multe subcapitole: administrație publică și populație, educație și formare, dezvoltare socială, mediu, infrastructură, agricultură, fiecare dintre acestea având proiecte sau lucrări specifice.

5.1. Administrație publică și populație

Fișa de proiect nr. 1

<i>Domeniul:</i> <u>Administrație publică și populație</u>	<i>Programul / Proiectul propus. Titlul:</i> <u>Creșterea nivelului de informare a cetățenilor și mediului de afaceri din comună</u>
Cadrul general	Prin informare, cetățenii pot deveni parteneri ai autorității locale
Obiective	Îmbunătățirea relației cu cetățenii și mediul de afaceri
Motivația proiectului	Nevoia de a informa cetățenii cu privire la modul de lucru, obiectivele, proiectele și realizările autorităților locale
Modul de implementare a proiectului	Realizarea de publicații a comunei; Site-uri funcționale și actualizate; Realizarea de spații de afișaj stradal; Înființarea de posturi specializate în relația cu publicul; Înființare de comitete consultative și grupuri de lucru
Surse de finanțare	Bugetul local, bugetul de stat
Termene de realizare	Permanent
Beneficiari eligibili	Populația, Consiliul local, Primăria

Fișa de proiect nr.2

<i>Domeniul:</i> <u>Administrație publică</u>	<i>Programul / Proiectul propus. Titlul:</i> <u>Primării online– comunicare, implicare, transparență</u>
Cadrul general	Dezvoltarea și implementarea de sisteme informatice integrate pentru promovarea interacțiunii între primărie și cetățeni, programe informatice diverse
Obiective	Introducerea de noi instrumente și tehnologii
Motivația proiectului	Nevoia organizării, eficientizării și monitorizării continue a activității primăriei, asigurarea transparenței, fluidizării comunicării între autorități și cetățeni
Modul de implementare a proiectului	Achiziția de diverse echipamente, programe și aplicații informatice
Surse de finanțare	Bugetul local, bugetul de stat
Termene de realizare	Permanent
Beneficiari eligibili	Populația, Consiliul local, Primăria

Fișa de proiect nr.3

<i>Domeniul:</i> <u>Administrație publică</u>	<i>Programul / Proiectul propus. Titlul:</i> <u>Îmbunătățirea capacității administrative prin utilizarea de instrumente moderne de lucru</u>
Cadrul general	Utilizarea unor instrumente precum strategii și/sau manuale de proceduri moderne și de actualitate care crează premisele unei activități performante
Obiective	Îmbunătățirea capacității administrative

Motivația proiectului	Nevoia de a utiliza instrumente specifice managementului public modern în activitatea curentă
Modul de implementare a proiectului	<ul style="list-style-type: none"> - Realizarea de strategii, planuri operaționale - Formalizarea circuitului documentelor - Realizarea procedurilor de lucru
Surse de finanțare	Bugetul local, bugetul de stat
Termene de realizare	Permanent
Beneficiari eligibili	Consiliul local, Primăria

Fișa de proiect nr.4

<i>Domeniul:</i> <u>Administrație publică</u>	<i>Programul / Proiectul propus. Titlul:</i> <u>Dotarea modernă corp nou sediu Primarie și modernizarea corp vechi sediu Primărie</u>
Cadrul general	Administrația locală are nevoie de sedii moderne care să favorizeze activitatea specifică
Obiective	Îmbunătățirea capacității administrative
Motivația proiectului	Nevoia de a realiza spații adecvate pentru derularea activităților
Modul de implementare a proiectului	Modernizarea și dotarea sediului administrativ
Surse de finanțare	Bugetul local, bugetul de stat
Termene de realizare	2021 - 2023
Beneficiari eligibili	Populația, Consiliul local, Primăria

Fișa de proiect nr.5

<i>Domeniul:</i> <u>Administrație publică</u>	<i>Programul / Proiectul propus. Titlul:</i> <u>Asociere intercomunitară</u>
Cadrul general	Există asociații de dezvoltare intercomunitare, dar acestea trebuie să devină și funcționale
Obiective	Îmbunătățirea capacității administrative
Motivația proiectului	Nevoia de a utiliza (sprijini) asociațiile de dezvoltare intercomunitare și a serviciilor prestate de acestea
Modul de implementare a proiectului	Achiziții, dotări și echipamente pentru sedii
Surse de finanțare	Bugetul local, bugetul de stat
Termene de realizare	2021 - 2027
Beneficiari eligibili	Populația, Consiliul local, Primăria

Fișa de proiect nr.6

<i>Domeniul:</i> <u>Administrație publică</u>	<i>Programul / Proiectul propus. Titlul:</i> <u>Simplificarea procedurilor de demarare a activităților economice, pe plan local</u>
Cadrul general	Simplificarea procedurilor pentru demararea activităților economice.
Obiective	Simplificarea acordării avizelor, aprobărilor, acordurilor, etc. cetățenilor și firmelor, în limita legii, astfel încât pe plan local să nu se îngreuneze demararea activităților economice.

Motivația proiectului	Există greutate și termene prelungite pentru acordarea avizelor, aprobărilor, acordurilor, etc. cetățenilor și firmelor
Modul de implementare a proiectului	<ul style="list-style-type: none"> - Stabilirea cadrului de aplicare a facilităților: condiții pe care trebuie să le îndeplinească firmele beneficiare; mecanisme, proceduri și instrumente prin care se vor aplica facilitățile - Aprobarea cadrului de aplicare - Termenele de soluționare a solicitărilor firmelor locale sunt agreate la limita inferioară impusă de lege - Să se stabilească aplicarea “regimului de urgență”, contra-cost.
Surse de finanțare	Bugetul local, bugetul de stat
Termene de realizare	2023
Beneficiari eligibili	Populația, Consiliul local, Primăria

Fișa de proiect nr.7

<i>Domeniul:</i> <u>Administrație publică</u>	<i>Programul / Proiectul propus.</i> <u>Titlul: Continuarea programului de actualizare PUG (Plan urbanistic general)</u>
Cadrul general	Acțiuni investiționale, stabilirea zonelor de expansiune rezidențială și economică
Obiective	Planul Urbanistic General va fi actualizat și va include componentele spațiale ale strategiei de dezvoltare
Motivația proiectului	Nevoia organizării, eficientizării și monitorizării continue a activității Primăriei, asigurarea transparenței, fluidizării comunicării între autorități și cetățeni

Modul de implementare a proiectului	Actualizarea PUG, de câte ori este nevoie. Se vor elabora regulamentele locale noi de urbanism și ghid de utilizare, care să ia în considerație principiile de dezvoltare durabilă, care să fie aprobate de Consiliul Local
Surse de finanțare	Bugetul local
Termene de realizare	Permanent
Beneficiari eligibili	Populația, Consiliul local, Primăria

Fișa de proiect nr.8

<i>Domeniul:</i> <u>Administrație publică</u>	<i>Programul / Proiectul propus.</i> <i>Titlul:</i> <u>Implementarea Cadrului de autoevaluare a modului de funcționare a administrației publice (CAF) la nivelul Primăriei și serviciilor publice locale din subordinea Primăriei.</u>
Cadrul general	Implementarea Cadrului de autoevaluare a modului de funcționare a administrației publice (CAF) la nivelul Strategiei de dezvoltare locală
Obiective	Rapoartele de progres în atingerea standardelor auto-impuse.
Motivația proiectului	Nevoia organizării, eficientizării și monitorizării continue a activității primăriei, asigurarea transparenței, fluidizării comunicării între autorități și cetățeni.
Modul de implementare a proiectului	Acest sistem va permite: evaluarea cu exactitate a calității serviciilor oferite/furnizate de Primărie și serviciile publice locale; impunerea unui standard

	de calitate acestor servicii ; urmărirea progresului în atingerea standardelor
Surse de finanțare	Bugetul local
Termene de realizare	2023
Beneficiari eligibili	Consiliul local, Primăria

Fișa de proiect nr.9

<i>Domeniul:</i> <u>Populație</u>	<i>Programul / Proiectul propus. Titlul:</i> <u>Continuarea programului privind recompensa financiară și alte facilități a cuplurilor care au implinit 50 de ani de căsnicie.</u>
Cadrul general	Îmbunătățirea relației cu cetățenii și mediul de afaceri
Obiective	Respectul administrației față de persoanele în vârstă
Motivația proiectului	Recompensa financiară (500 lei) și alte facilități a cuplurilor care au implinit 50 de ani de căsnicie (Nunta de aur)
Modul de implementare a proiectului	Se oferă, începând din anul 2008, într-un cadru festiv o diplomă de merit și recompensa financiară, cuplurilor care fac dovada împliniri a 50 de ani de căsnicie
Surse de finanțare	Bugetul local
Termene de realizare	Permanent
Beneficiari eligibili	Populația

Fișa de proiect nr.10

<u>Domeniul: Administrație publică și populație</u>	<u>Programul / Proiectul propus. Titlul: Clarificarea aspectelor de proprietate și domenalitate asupra teritoriului comunei</u>
Cadrul general	Problema retrocedărilor încă nu este finalizată în totalitate. De asemenea nu există o evidență clară a bunurilor din domeniul public și privat
Obiective	Clarificarea aspectelor de proprietate și domenalitate asupra teritoriului comunei
Motivația proiectului	Activitatea curentă a autorităților locale este afectată de problemele de fond funciar. Există bunuri și terenuri a căror situație juridică nu este clarificată, astfel că acestea nu pot fi valorificate.
Modul de implementare a proiectului	Finalizarea problemelor de fond funciar – reparcelare, sprijin pentru obținerea titlurilor de proprietate; Realizarea evidenței bunurilor domeniale și clarificarea situației juridice a bunurilor și terenurilor
Surse de finanțare	Bugetul local
Termene de realizare	2023
Beneficiari eligibili	Populația

Fișa de proiect nr.11

<u>Domeniul: Administrație publică</u>	<u>Programul / Proiectul propus. Titlul: Întărirea capacității de aplicare a legislației în materie de construire și disciplină în construcții</u>
Cadrul general	Este necesar menținerea și construirea unei linii arhitectonice unitare pe teritoriul comunei

Obiective	Crearea design-ului sustenabil arhitectonic
Motivația proiectului	Armonia arhitecturală sustenabilă trebuie să fie menținută
Modul de implementare a proiectului	Verificarea modului de respectare a legislației în materie de construire și disciplină în construcții. Verificarea respectării normelor din PUG, PUZ și PUD
Surse de finanțare	Bugetul local
Termene de realizare	Permanent
Beneficiari eligibili	Populația

Fișa de proiect nr.12

<i>Domeniul:</i> <u>Administrație publică</u>	<i>Programul / Proiectul propus. Titlul:</i> <u>Sisteme de indicatoare cu denumirile stazilor, de intrare/ieșire din localități, semene de circulație, obiective din comună (instituții publice, monumente)</u>
Cadrul general	Design-ul local și orientarea pe teritoriul comunei se pot îmbunătăți prin utilizarea unui sistem de indicatoare adecvat
Obiective	Crearea design-ului sustenabil arhitectonic
Motivația proiectului	Nu există sisteme de indicatoare cu numele străzilor, sisteme adecvate de marcarea intrărilor/ieșirilor din localități și nici semne de circulație adecvate în toate locurile și zonele.
Modul de implementare a proiectului	Realizarea și montarea de: - Plăcuțe cu denumirile străzilor și indicatoare de orientare

	<ul style="list-style-type: none"> - Plachete de marcare a intrărilor/ieșirilor din localități - Semne de circulație adecvate locului și zonei
Surse de finanțare	Bugetul local
Termene de realizare	2023
Beneficiari eligibili	Populația

5.2. Educație și formare

Fișa de proiect nr.13

<i>Domeniul:</i> <u>Educație și formare</u>	<i>Programul / Proiectul propus. Titlul:</i> <u>Programe de consiliere, îndrumare și orientare școlară pentru combaterea fenomenului de abandon școlar</u>
Cadrul general	Abandonul școlar este un fenomen frecvent astăzi, îndeosebi datorită condițiilor sociale și mediului familial
Obiective	Menținerea și integrarea tinerilor în viața socială și economică a comunității, în special a celor de etnie romă
Motivația proiectului	Nu există nici o formă instituționalizată de prevenire a abandonului școlar
Modul de implementare a proiectului	Instituționalizarea unor forme de consiliere, îndrumare și orientare pentru tineri
Surse de finanțare	Bugetul local, ONG-uri, alte surse
Termene de realizare	Permanent
Beneficiari eligibili	Populația tânără

Fișa de proiect nr.14

<i>Domeniul:</i> <u>Educație și formare</u>	<i>Programul / Proiectul propus. Titlul:</i> <u>Programe „a doua șansă” pentru tinerii care au părăsit timpuriu școala</u>
Cadrul general	Este nevoie de crearea cadrului prin care cei ce au abandonat timpuriu școala să își completeze studiile
Obiective	Mentținerea și integrarea tinerilor în viața socială și economică a comunității
Motivația proiectului	Existența unor persoane care au abandonat timpuriu școala
Modul de implementare a proiectului	<ul style="list-style-type: none"> - Evaluarea nevoii de dezvoltare a unor astfel de programe - Identificarea programelor aplicabile - Identificarea proiectelor și implementarea acestora
Surse de finanțare	Bugetul local, ONG-uri, alte surse
Termene de realizare	Permanent
Beneficiari eligibili	Populația

Fișa de proiect nr.15

<i>Domeniul:</i> <u>Educație și formare</u>	<i>Programul / Proiectul propus. Titlul:</i> <u>Programe de consiliere și orientare profesională pentru someri</u>
Cadrul general	Sunt șomerii ce au nevoie de reconversie profesională

Obiective	Creșterea accesului și participării la formarea continuă
Motivația proiectului	Nevoia de recalificare și reconversie profesională
Modul de implementare a proiectului	-Identificarea nevoii de instruire -Identificarea programelor care pot fi accesate -Organizarea de programe de calificare și recalificare
Surse de finanțare	Bugetul local, ONG-uri, alte surse
Termene de realizare	Permanent
Beneficiari eligibili	Populația

Fișa de proiect nr.16

<i>Domeniul:</i> <u>Educație și formare</u>	<i>Programul / Proiectul propus. Titlul:</i> <u>Creșterea nivelului de educație civică</u>
Cadrul general	În comună participarea civică și nivelul de instruire sunt reduse
Obiective	Creșterea accesului și participării la formarea continuă
Motivația proiectului	Creșterea nivelului de educație și participare civică prin instruire
Modul de implementare a proiectului	Organizarea de sesiuni de formare având ca temă forme de participare civică în sistemul autorităților publice, instituțiilor UE etc.
Surse de finanțare	Bugetul local, ONG-uri, alte surse
Termene de realizare	Permanent
Beneficiari eligibili	Populația

Fișa de proiect nr.17

<i>Domeniul:</i> <u>Dezvoltarea socială</u>	<i>Programul / Proiectul propus. Titlul:</i> <u>Burse zonale ale locurilor de muncă (în colaborare și cu alte comune)</u>
Cadrul general	Există o lipsă de comunicare între agenții economici locali și populație în ceea ce privește locurile de muncă disponibile
Obiective	Facilitarea accesului la locurile de muncă
Motivația proiectului	Nevoia de a facilita accesul populației din mediul rural la locurile de muncă din comună
Modul de implementare a proiectului	Organizarea de burse zonale și locale a locurilor de muncă
Surse de finanțare	Bugetul local, ONG-uri, alte surse
Termene de realizare	Permanent
Beneficiari eligibili	Populația

Fișa de proiect nr.18

<i>Domeniul:</i> <u>Dezvoltarea socială</u>	<i>Programul / Proiectul propus. Titlul:</i> <u>Atitudine pozitivă față de populația romă</u>
Cadrul general	Promovarea de campanii de conștientizare în vederea combaterii discriminării și promovării atitudinii pozitive pentru populația romă
Obiective	Asigurarea unui climat social adecvat prin integrarea grupurilor minoritare vulnerabile
Motivația proiectului	Nevoia de a crea un climat social adecvat și

	creșterea gradului de toleranță și integrare socială
Modul de implementare a proiectului	Realizarea de broșuri, pliante și campanii locale de informare.
Surse de finanțare	Bugetul local, ONG-uri, alte surse
Termene de realizare	Permanent
Beneficiari eligibili	Populația

Fișa de proiect nr.19

<i>Domeniul:</i> <u>Dezvoltarea socială</u>	<i>Programul / Proiectul propus. Titlu:</i> <u>Construirea de locuințe sociale în mediul rural</u>
Cadrul general	Suprafața de locuire ce revine fiecărui locuitor este scăzută și există numeroase familii sărace, tinere care nu au suficiente resurse pentru a-și construi o locuință. Pe de altă parte, este nevoie de atragerea unor specialiști în educație, sănătate, cultură, sport, cărora să li se poată oferi o locuință
Obiective	Îmbunătățirea condițiilor de locuire ale populației
Motivația proiectului	Fondul de locuințe scăzut la nivelul comunei
Modul de implementare a proiectului	Realizarea (construirea) de locuințe sociale
Surse de finanțare	Bugetul local, bugetul de stat
Termene de realizare	ANL pentru tineri în loc. Sudrigiu. Blocurile tip P+1 și P+2 vor fi amplasate pe domeniul public al comunei Rieni, lângă DN 76 și vor avea 40 apartamente de 1, 2 și 3 camere. Există proiect de

	executie aprobat. Lucrările se preconizează a demara în anul 2023, în funcție de sursele de finanțare
Beneficiari eligibili	Populația comunei Rieni

Fișa de proiect nr.20

<i>Domeniul:</i> <u>Dezvoltarea socială</u>	<i>Programul / Proiectul propus. Titlul:</i> <u>Asigurarea infrastructurii pentru acordarea asistenței primare și cabinete stomatologice</u>
Cadrul general	În comună infrastructura pentru sănătate este slab reprezentată
Obiective	Creșterea stării de sănătate a populației
Motivația proiectului	Numărul redus de unități de sănătate
Modul de implementare a proiectului	Asigurarea infrastructurii pentru acordarea asistenței primare și cabinete stomatologice
Surse de finanțare	Bugetul local, bugetul de stat
Termene de realizare	<ul style="list-style-type: none"> - Finalizarea lucrărilor de extindere și modernizare a clădirii fostului Dispensar comunal din Sudrigiu, pentru înființarea unui centru de permanență care să deservească și locuitorii din comunele învecinate. În momentul de față în clădire își desfășoară activitatea un cabinet medical individual, un cabinet stomatologic și un centru de recuperare și kinetoterapie – anul 2023 - Înființarea unui cabinet medical cu activitate permanentă sau semipermanentă (1 – 3 săptămână) în satul Ghighișeni, în clădirea cu Grădinița cu program normal,

	după finalizarea lucrărilor de extindere și modernizare a clădirii – anul 2023
Beneficiari eligibili	Populația

Fișa de proiect nr.21

<i>Domeniul:</i> <u>Mediu</u>	<i>Programul / Proiectul propus. Titlul:</i> <u>Încurajarea utilizării de surse alternative de încălzire a locuințelor (energia verde)</u>
Cadrul general	Utilizarea combustibililor solizi este principala sursă de poluare a aerului în mediul rural
Obiective	Creșterea calității aerului prin achiziția și montarea de instalații ce utilizează energii alternative pentru încălzire
Motivația proiectului	Utilizarea combustibililor solizi reprezintă o importantă sursă de poluare a aerului
Modul de implementare a proiectului	Suștinerea și sprijinirea populației pentru a utiliza surse alternative de încălzire
Surse de finanțare	Bugetul local, bugetul de stat
Termene de realizare	Permanent
Beneficiari eligibili	Populația

Fișa de proiect nr.22

<i>Domeniul:</i> <u>Mediu</u>	<i>Programul / Proiectul propus. Titlul:</i> <u>Adoptarea de tehnologii nepoluante de către agenții economici</u>
Cadrul general	Există în cadrul comunei agenți economici cu potențial de poluare
Obiective	Creșterea calității aerului
Motivația proiectului	Motivația și adoptarea unor tehnologii nepoluante. La agenții economici susceptibili de emisii de noxe atmosferice peste limita CMA este o măsură ce poate conduce la îmbunătățirea calității aerului
Modul de implementare a proiectului	<ul style="list-style-type: none"> - Promovarea și susținerea adoptării de tehnologii nepoluante - Monitorizarea modului în care sunt reduse efectele poluante ale activității economice - Achiziționarea de aparate și instrumente de măsurare a poluării
Surse de finanțare	Bugetul local, alte surse
Termene de realizare	Permanent
Beneficiari eligibili	Populația

Fișa de proiect nr.23

<i>Domeniul:</i> <u>Mediu</u>	<i>Programul / Proiectul propus. Titlul:</i> <u>Eliminarea practicilor ilegale de deversare pe sol a oricăror substanțe lichide poluante precum și a depozitării necontrolate de deșuri</u>
Cadrul general	Există în mediul rural o practică de deversare și depozitare de materiale poluante pe sol
Obiective	Activități de monitorizare și control a activității agenților economici și a populației. Reabilitarea

	solului degradat și împiedicarea degradării acestuia
Motivația proiectului	Este necesară protejarea solului prin monitorizarea și controlul deversărilor și depozitărilor de materii pe sol
Modul de implementare a proiectului	Monitorizarea, controlul și sancționarea celor ce nu respectă legislația în domeniul protecției mediului
Surse de finanțare	Bugetul local, alte surse
Termene de realizare	Permanent
Beneficiari eligibili	Populația

Fișa de proiect nr.24

<i>Domeniul:</i> <u>Mediu</u>	<i>Programul / Proiectul propus. Titlul:</i> <u>Colectarea selectivă a deșeurilor și realizarea de venituri pentru populație</u>
Cadrul general	În acest moment colectarea selectivă a deșeurilor este implementată la nivel local
Obiective	Protecția mediului.
Motivația proiectului	<ul style="list-style-type: none"> - Colectarea selectivă a deșeurilor poate genera venituri pentru populație prin vânzarea la agenți economici de profil a materialelor recuperate - Reducerea masei de deșeuri de depozitat
Modul de implementare a proiectului	<ul style="list-style-type: none"> - Campanii de conștientizare a populației - Organizarea sistemului de colectare selectivă - Dotarea cu echipamente și utilaje
Surse de finanțare	Bugetul local, alte surse
Termene de realizare	Permanent

Beneficiari eligibili	Populația
-----------------------	-----------

Fișa de proiect nr.25

<i>Domeniul:</i> <u>Mediu</u>	<i>Programul / Proiectul propus. Titlul:</i> <u>Amenajarea, reabilitarea, extinderea și întreținerea spațiilor verzi de pe domeniul public</u>
Cadrul general	Spațiile verzi de pe domeniul public pot fi transformate în mini-parcuri, astfel încât să se asigure premisele utilizării adecvate a terenurilor (raport optim între spațiul verde, alei pietonale și locuri de parcare)
Obiective	Valorificarea resurselor naturale a comunei pentru crearea infrastructurii de agrement
Motivația proiectului	Nevoia de a amenaja și extinde suprafețe verzi amenajate și realizarea unui echilibru în utilizarea terenurilor
Modul de implementare a proiectului	Amenajarea spațiilor verzi, a aleilor pietonale și a locurilor de parcare (mai ales în zonele din jurul clădirilor administrative și a celor de interes public)
Surse de finanțare	Bugetul local, alte surse
Termene de realizare	<ul style="list-style-type: none"> - extinderea spațiului verde din jurul Căminului cultural din satul Ghighișeni (actualmente este de cca. 250 mp)- finalizare în anul 2023 - extinderea spațiului verde din jurul Căminului cultural din satul Petrieni (actualmente este de cca. 150 mp) - finalizare în anul 2022 - extinderea și reabilitarea spațiului verde din jurul Căminului cultural din satul Sudrigiu (actualmente este de cca. 50 mp) - finalizare în anul 2022 - extinderea spațiului verde din jurul Căminului

	<p>cultural din satul Valea de Jos, după finalizarea lucrărilor de modernizare a căminului cultural (actualmente este de cca. 100 mp) - finalizare în anul 2022</p> <p>- extinderea spațiului verde din jurul Căminului cultural din satul Rieni, după finalizarea lucrărilor de extindere și modernizare a căminului cultural (actualmente este de cca. 50 mp)- finalizare în anul 2023</p> <p>- amenajarea unui spațiu verde în satul Petrileni la intersecția dintre Valea Țiganilor și D.N.76 – cca 150 mp, cu finalizare în anul 2022</p> <p>- extinderea și reabilitarea spațiului verde din jurul Dispensarului medical din satul Sudrigiu (actualmente este de cca. 50 mp) - finalizare în anul 2023</p>
Beneficiari eligibili	Populația

Fișa de proiect nr.26

<i>Domeniul:</i> <u>Mediu</u>	<i>Programul / Proiectul propus. Titlul:</i> <u>Amenajarea și reamenajarea de parcuri și locuri de joacă</u>
Cadrul general	Suprafața parcurilor și a locurilor de joacă este insuficientă în raport cu populația comunei
Obiective	Valorificarea resurselor naturale ale comunei pentru crearea infrastructurii de agrement
Motivația proiectului	Nevoia de a amenaja și extinde suprafața parcurilor și a locurilor de joacă
Modul de implementare a proiectului	<ul style="list-style-type: none"> *crearea de noi parcuri *reamenajarea celor existente *crearea de locuri de joacă și reamenajarea celor existente

Surse de finanțare	Bugetul local, bugetul de stat
Termene de realizare	<p>* Reamenajarea parcului de la Ghighiseni (de la intersecția D.C.241 cu DC 231 (fost D.J 764/F) după finalizarea lucrărilor de reabilitare a DC 231 (fost D.J 764/F) –estimativ în anul 2023</p> <p>* Amenajarea unui parc în localitatea Petrileni cu o suprafață de aproximativ 400 mp (pe lângă Valea Țiganilor și intersecția cu D.N.76, lângă Monumentul eroilor – estimativ în anul 2024</p> <p>*Amenajarea și dotarea unui loc de joacă în satul Ghighișeni, cu o suprafață de circa 300 mp (lângă terenul de fotbal de la Școala generală) – finalizarea lucrărilor în anul 2022</p> <p>*Amenajarea și dotarea unui loc de joacă în satul Ghighișeni, cu o suprafață de circa 350 mp (în curtea Grădiniței cu program normal) – finalizarea lucrărilor în anul 2023</p> <p>*Amenajarea și dotarea unui loc de joacă în satul Valea de Jos, cu o suprafață de circa 150 mp (în curtea Școlii și Grădiniței cu program normal) – finalizarea lucrărilor în anul 2022</p> <p>*Reamenajarea și dotarea locului de joacă din satul Petrileni, cu o suprafață de circa 250 mp (în curtea Grădiniței cu program prelungit) – finalizarea lucrărilor în anul 2022</p> <p>*Amenajarea și dotarea unui loc de joacă în satul Sudrigiu, cu o suprafață de circa 200 mp (în curtea Grădiniței cu program normal) – finalizarea lucrărilor în anul 2024</p> <p>*Amenajarea și dotarea unui loc de joacă în satul Rieni, cu o suprafață de circa 350 mp (în curtea Școlii și Grădiniței cu program normal) – finalizarea lucrărilor în anul 2023</p>
Beneficiari eligibili	Locuitorii comunei Rieni

Fișa de proiect nr.27

<p><i>Domeniul:</i> <u>Mediu</u></p>	<p align="center"><i>Programul / Proiectul propus. Titlul:</i> <u>Extinderea, reabilitarea și modernizarea rețelei de apă și finalizarea construirii rețelei de canalizare cu 3 stații de epurare</u></p>
<p>Cadrul general</p>	<p>Comuna nu a beneficiat în trecut de astfel de sisteme. Distanțele mari dintre localitățile componente a făcut imposibilă susținerea acestor lucrări din bugetul local</p>
<p>Obiective</p>	<ul style="list-style-type: none"> -îmbunătățirea sistemului de protecție a apelor de suprafață și subterane în vederea creșterii gradului de sănătate și confort a populației - acoperirea necesarului și satisfacerea cerințelor de apă ale populației; - executarea de foraje, aducțiuni, tratare, pompare apă; - utilizarea eficientă a resurselor de apă; - asigurarea serviciilor de apă la tarife accesibile; - asigurarea calității corespunzătoare a apei potabile în toată comuna; - protecția mediului înconjurător; - adaptarea la condițiile europene. - scăderea factorului de poluare;
<p>Motivația proiectului</p>	<p>Inexistența parțială a rețelelor de apă și canalizare la nivelul comunei</p>
<p>Modul de implementare a proiectului</p>	<p>Realizarea și extinderea de sisteme de alimentare cu apă și canalizare (cu 3 stații de epurare în Rieni, Ghighișeni și Sudrigiu), prin intermediul operatorilor locali și regionali, cu finalizare în anul 2022</p>
<p>Surse de finanțare</p>	<p align="center">Sursa de finanțare: buget local (15%) și surse guvernamentale - (85%); Suma totală estimată alocată: cca. 4,5 mil.euro;</p>

Termene de realizare	<ul style="list-style-type: none">• Extindere, reabilitare și modernizare rețea de apă în satul Ghighișeni (6,7 km), având ca sursă de alimentare rețeaua orașului Ștei - funcțională din anul 2010• Extindere, reabilitare și modernizare rețea de apă în satul Petrileni (5,6 km), având ca sursa de alimentare rețeaua orașului Ștei - funcțională din anul 2010• Extindere, reabilitare și modernizare rețea de apă în satul Sudrigiu (6,1 km), având ca sursă de alimentare foraj propriu - funcțională din anul 2009• Extindere, reabilitare și modernizare rețea de apă în satul Valea de Jos(6,4 km), având ca sursă de alimentare foraj propriu - funcțională din anul 2013• Extindere, reabilitare și modernizare rețea de apă în satul Rieni(5,2 km), având ca sursă de alimentare rețeaua orașului Ștei - funcțională din anul 2013.• Extindere reabilitare și modernizare rețea de apă în satul Cucuceni (1,1 km), având ca sursă de alimentare rețeaua satului Ghighișeni - va fi funcțională din anul 2022• Finalizarea lucrărilor la rețeaua de canalizare la nivelul comunei. Lungimea totală va fi de 27,1 km. Actualmente este executată pe o lungime de 26,7 km.Va fi funcțională în totalitate începând cu anul 2022• Stația de epurare din satul Ghighișeni (deservește locuitorii din Ghighișeni și Petrileni) – în probe tehnologice (recepția finală în anul 2022)• Stația de epurare din satul Sudrigiu (deservește locuitorii din Sudrigiu) – în probe tehnologice (recepția finală în anul 2022)• Stația de epurare din satul Rieni (ce va deservi locuitorii din Rieni, Valea de Jos și Cucuceni) – va fi funcțională din anul 2022
----------------------	--

Beneficiari eligibili	Populația comunei Rieni
-----------------------	-------------------------

Fișa de proiect nr.28

<i>Domeniul:</i> <u>Infrastructura</u>	<i>Programul / Proiectul propus. Titlul:</i> <u>Reabilitarea și întreținerea drumurilor comunale, forestiere și agricole</u>
Cadrul general	Expansiunea intravilanului trebuie însoțită de realizarea infrastructurii aferente. Drumurile din comună necesită o întreținere permanentă
Obiective	Îmbunătățirea infrastructurii de transport astfel încat să fie reduse influențele negative asupra mediului și confortului populației
Motivația proiectului	Este necesară creșterea atractivității pentru locuire a intravilanului localităților prin crearea unei infrastructuri adecvate
Modul de implementare a proiectului	Realizarea, reabilitarea și modernizarea drumurilor comunale, forestiere și agricole
Surse de finanțare	Buget local și surse guvernamentale
Termene de realizare	<ul style="list-style-type: none"> - reabilitare și modernizare DC 231 (fost DJ 764/F) Ghighișeni – Cucuceni, 4 km asfaltat; - reabilitare și modernizare DC 254 Rieni – Valea de Jos, 6,7 km; - reabilitare și modernizare DC 241 Ghighișeni – Petrieni, 1,4 km asfaltat; - asfaltarea DC 240 Rieni – Cucuceni, 2,1 km, care este pietruit și pentru care există un proiect aprobat pentru asfaltare, care include și construirea unui pod peste Crișul Negru în satul Rieni - 2022

	<ul style="list-style-type: none"> - reabilitarea și modernizarea a 7.1 km străzi rurale care sunt în interiorul localităților, din care 5,8 km sunt asfaltate <ul style="list-style-type: none"> - reabilitarea drumului forestier din Ghighișeni care face legătura cu zona numită „Văratec” - 10 km - reabilitarea drumurilor agricole care fac legăturile cu proprietățile cetățenilor – circa 50 km
Beneficiari eligibili	Cetățenii comunei Rieni

Fișa de proiect nr.29

<i>Domeniul:</i> <u>Infrastructura</u>	<i>Programul / Proiectul propus. Titlul:</i> <u>Construirea, reabilitarea și dotarea căminelor culturale</u>
Cadrul general	Viața culturală în comună este slab reprezentată în acest moment
Obiective	Punerea în valoare, dezvoltarea patrimoniului cultural și organizarea de evenimente culturale
Motivația proiectului	În comună, în acest moment instituțiile culturale au o activitate slab dezvoltată
Modul de implementare a proiectului	Proiectarea, execuția, reabilitarea, dotarea și utilizarea căminelor culturale
Surse de finanțare	Buget local și surse guvernamentale
Termene de realizare	<ul style="list-style-type: none"> - dotarea și modernizarea în satul Valea de Jos a căminului cultural (finalizarea lucrărilor și darea în folosință s-a făcut în anul 2020) - anul 2022 - Construcția și dotarea căminului cultural din satul Rieni. Lucrările vor demara în anul 2021 si se vor finaliza în anul 2022 - Modernizarea și dotarea căminului

	<p>cultural din satul Sudrigiu - anul 2022</p> <ul style="list-style-type: none"> - Modernizarea (cameră frigorifică, acustică performantă, etc.) și dotarea căminului cultural din satul Petrieni. A fost reabilitat și dat în folosință la standarde moderne, inclusiv instalație de încălzire, în anul 2012. Finalizarea lucrărilor se estimează a fi anul 2023 - Modernizarea și dotarea căminului cultural din satul Ghighișeni. A fost reabilitat și dat în folosință la standarde moderne în anul 2011. Finalizarea lucrărilor se estimează a fi anul 2023
Beneficiari eligibili	Locuitorii comunei

Fișa de proiect nr.30

<i>Domeniul:</i> <u>Infrastructura</u>	<i>Programul / Proiectul propus. Titlul:</i> <u>Construirea de terenuri de sport, modernizarea și întreținerea celor existente</u>
Cadrul general	Nu există în acest moment în comună spații suficiente și adecvate pentru activități sportive
Obiective	Construirea, reabilitarea și dezvoltarea infrastructurii educaționale și de agrement
Motivația proiectului	Nevoia de a realiza, a mări și moderniza spațiile pentru activitățile sportive și de agrement
Modul de implementare a proiectului	Construirea și modernizarea spațiilor și terenurilor pentru desfășurarea activităților sportive
Surse de finanțare	Bugetul local, bugetul de stat, alte surse
Termene de realizare	1. Modernizare salăde sport din Petrieni (dată în folosință în anul 2011) - până în

	<p>anul 2023:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dotarea și modernizarea vestiarelor cu mobilier adecvat; - Dotarea și modernizarea punctului medical de la sală; - Înființarea unei săli de forță într-unul din vestiare; - Finalizarea lucrărilor exterioare (schimbat burllane pentru scurgerea apei, amenajarea și întreținerea spațiului verde din jurul sălii, etc.) - Reparații la rețeaua de apă și canalizare după finalizarea lucrărilor de reabilitare la D.N.76 <p>2. Construirea unui teren de fotbal cu gazon natural (100 m x 50m), pe platoul de lângă sala de sport, care aparține domeniului public – lucrările sunt estimate să demareze în anul 2024</p> <p>3. Construirea unui teren de fotbal cu gazon natural (100 m x 50m), în Ghighișeni, pe domeniului public sau privat – lucrările sunt estimate să demareze în anul 2023</p> <p>4. Modernizarea infrastructurii la terenul de fotbal cu gazon natural din satul Sudrigiu (vestiare, tribună, etc.)– lucrările sunt programate să demareze în anul 2023</p> <p>5. Modernizarea și extinderea actualului teren de sport (beton) din satul Rieni, de lângă școala generală – lucrările vor fi finalizate în anul 2023</p>
Beneficiari eligibili	Locuitorii comunei Rieni și a localităților învecinate

Fișa de proiect nr.31

<i>Domeniul:</i> <u>Infrastructura</u>	<i>Programul / Proiectul propus. Titlul:</i> <u>Reabilitarea și modernizarea unităților de învățământ</u>
Cadrul general	Unitățile de învățământ sunt într-o stare medie și necesită îmbunătățiri și modernizări
Obiective	Reabilitarea și dezvoltarea infrastructurii educaționale
Motivația proiectului	Nevoia de a moderniza unitățile de învățământ
Modul de implementare a proiectului	<ul style="list-style-type: none"> - Evaluarea anuală a stării unităților de învățământ - Realizarea modernizărilor identificate
Surse de finanțare	Bugetul local, bugetul de stat
Termene de realizare	<ul style="list-style-type: none"> - Reabilitarea și modernizarea Școlii primare și Grădiniței cu program normal din satul Sudrigiu – anul 2022 - Reabilitarea și modernizarea Școlii primare și Grădiniței cu program normal din satul Valea de Jos – anul 2022 - Dotarea și modernizarea Grădiniței cu program prelungit din satul Petrieni – anul 2023 - Reabilitarea și modernizarea Școlii primare și Grădiniței cu program normal din satul Ghighișeni – anul 2023
Beneficiari eligibili	Comuna Rieni

Fișa de proiect nr.32

<i>Domeniul:</i> <u>Infrastructura</u>	<i>Programul / Proiectul propus.</i> <i>Titlul:</i> <u>Consolidare, amenajare lăcașe de cult</u>
Cadrul general	Lăcașele de cult din comună trebuie protejate, în special monumentele istorice
Obiective	Punerea în valoare, dezvoltarea patrimoniului cultural local și organizarea de evenimente culturale
Motivația proiectului	Nevoia de a consolida și amenaja lăcașele de cult
Modul de implementare a proiectului	Consolidarea și amenajarea lăcașelor de cult
Surse de finanțare	Bugetul local, bugetul de stat, alte surse
Termene de realizare	Permanent
Beneficiari eligibili	Comuna Rieni

Fișa de proiect nr.33

<i>Domeniul:</i> <u>Agricultura</u>	<i>Programul / Proiectul propus. Titlul:</i> <u>Sprijin pentru producătorii agricoli</u>
Cadrul general	Există posibilitatea eficientizării activităților agricole prin asociere și cooperare
Obiective	Atragerea și stimularea producătorilor agricoli pentru a se organiza în sisteme de cooperare și asociere în scopul aplicării unor tehnologii moderne
Motivația proiectului	Proprietatea este divizată, exploatațiile sunt mici, agricultură de subzistență

Modul de implementare a proiectului	Instituționalizarea întâlnirilor anuale între autoritățile publice (Primărie, Prefectură, Consiliul Județean, Ministerul Agriculturii), agenți economici specializați, institute de educație și cercetare în domeniul agricol și fermieri locali, în vederea promovării acțiunilor agricole moderne
Surse de finanțare	Bugetul local, bugetul de stat
Termene de realizare	Cel puțin de două ori pe an
Beneficiari eligibili	Producătorii agricoli

Fișa de proiect nr.34

<i>Domeniul:</i> <u>Agricultura</u>	<i>Programul / Proiectul propus. Titlul:</i> <u>Consiliere și consultanță pentru fermieri, prin centre de informare, consiliere și consultanță</u>
Cadrul general	Nu există o formă coerentă de informare pentru fermieri locali
Obiective	Organizarea unei activități de consultanță agricolă care să aibă în sarcină rezolvarea operativă a tuturor problemelor agricole
Motivația proiectului	O formă permanentă de consultanță poate crește nivelul de informare și în final performanța agriculturii locale
Modul de implementare a proiectului	Crearea la nivel local a unor centre de informare, consultanță și consiliere pentru fermieri care să se ocupe inclusiv de orientarea producției agricole în concordanță cu tendințele previzibile ale pieței interne și externe

Surse de finanțare	Bugetul local, bugetul de stat
Termene de realizare	Trimestrial
Beneficiari eligibili	Fermieri locali

Fișa de proiect nr.35

<i>Domeniul:</i> <u>Agricultura</u>	<i>Programul / Proiectul propus. Titlul:</i> <u>Cresterea performanțelor agricole prin utilizarea de soiuri adecvate</u>
Cadrul general	Este nevoie de utilizarea unor soiuri adaptate condițiilor naturale din zonă
Obiective	Îmbunătățirea soiurilor folosite (folosirea unor soiuri timpurii și semitimpurii rezistente la secetă, adaptate fiecărei zone de cultură, care să depășească prin timpurietate perioadele critice de secetă)
Motivația proiectului	Lipsa informațiilor în domeniu și a resurselor financiare a dus la utilizarea unor soiuri slabe, fără eficiență economică
Modul de implementare a proiectului	Informarea prin centrele de informare cu privire la soiurile adecvate zonei, achiziția și distribuția de soiuri
Surse de finanțare	Bugetul local, bugetul de stat
Termene de realizare	Permanent
Beneficiari eligibili	Fermieri locali

Fișa de proiect nr.36

<i>Domeniul: <u>Agricultura</u></i>	<i>Programul / Proiectul propus. Titlul: <u>Îmbunătățirea fondului genetic al animalelor</u></i>
Cadrul general	Rasele utilizate în prezent nu conduc la performanțe economice, cu mici excepții
Obiective	Monitorizarea acțiunii de creștere a animalelor și îmbunătățirea potențialului genetic al animalelor, asigurarea unor efective și producții animale care să satisfacă necesarul de consum a populației, crearea de disponibilități
Motivația proiectului	Este necesară creșterea unor rase de animale adaptate zonei, ce conduc la obținerea de eficiență economică
Modul de implementare a proiectului	-Evidența clară a efectivelor de animale și a raselor; -Campanii de informare cu privire la rasele adecvate zonei; -Achiziția și distribuția de rase
Surse de finanțare	Bugetul local, bugetul de stat
Termene de realizare	Permanent
Beneficiari eligibili	Fermieri locali

Fișa de proiect nr.37

<i>Domeniul: <u>Agricultura</u></i>	<i>Programul / Proiectul propus. Titlul: <u>Conservarea și ameliorarea biodiversității fondului forestier</u></i>
Cadrul general	Actualele zone verzi nu sunt foarte însemnate ca suprafață, de aceea necesită o atenție specială
Obiective	Conservarea și ameliorarea biodiversității fondului forestier
Motivația proiectului	Este necesară menținerea și dezvoltarea actualelor zone verzi
Modul de implementare a proiectului	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dezvoltarea acțiunilor locale de control și crearea de parteneriate cu ONG-uri, care să urmărească: <ul style="list-style-type: none"> - stoparea defrișării pădurilor și a vegetației forestiere din afara fondului forestier; - excluderea pășunatului din păduri; - conversia arboretelor din lăstari la codru; - reconstrucția ecologică a pădurilor destructurate; 2. Extinderea suprafeței pădurilor și a altor forme de vegetație forestieră în zonele destinate și amenajate pentru sport, agrement, recreere
Surse de finanțare	Bugetul local, bugetul de stat, alte surse
Termene de realizare	Permanent

Fișa de proiect nr.38

<i>Domeniul: <u>Îmbunătățirea infrastructurii verde</u></i>	<i>Programul / Proiectul propus. Titlul: "Achiziționare microbuz electric în Comuna Rieni și Comuna Lunca, județul Bihor"</i>
Obiective	Achiziționarea unui microbuz electric.
Motivația proiectului	Este necesară menținerea și dezvoltarea actualelor zone verzi
Surse de finanțare	Programul National de Redresare si Rezilienta
Termene de realizare	Permanent

CAPITOLUL 6

IMPLEMENTAREA ȘI MONITORIZAREA STRATEGIEI DE DEZVOLTARE LOCALĂ

Strategia de Dezvoltare Locală a comunei Rieni pentru perioada 2021-2027, reprezintă un document legal de lucru al Consiliului Local Rieni, având caracter normativ și prospectiv și este supus unui proces continuu de reevaluare și optimizare a opțiunilor de dezvoltare în vederea adecvării evoluției realităților economice și sociale.

Succesul unei strategii depinde în mod direct de capacitatea de implementare a ei de către comunitatea locală. Condițiile pentru implementarea cu succes a unui plan strategic ar fi următoarele:

- Transformarea planului strategic în planuri operaționale anuale care sunt revizuite și modificate cu regularitate;
- Acordarea unei atenții deosebite participării la procesul de planificare strategică a fiecărui membru al organizației;
- Realizarea unei liste de responsabilități pentru fiecare persoană;
- Numirea unei persoane responsabile pentru implementarea planului strategic, care va supraveghea procesul de implementare.

Implementarea Strategiei de Dezvoltare Locală

Implementarea constă în punerea în practică a planului de acțiuni stabilit în cadrul strategiei de dezvoltare locală, prin respectarea principiilor care au stat la baza fundamentării acesteia pentru a garanta atingerea obiectivelor țintite în scopul ameliorării gradului de dezvoltare a comunității locale. Responsabilitatea coordonării implementării strategiei revine Primarului și Consiliului Local. Implementarea strategiei se poate realiza prin mai multe procedee:

- Implementare prin intermediul instituțiilor existente - avantajul acestui procedeu este dat de faptul că se elimină necesitatea constituirii unei structuri

paralele pentru implementare, însă există și o serie de dezavantaje: de multe ori apar dificultăți în îndeplinirea sarcinilor de implementare pe lângă sarcinile specifice ale instituției, disfuncționalitățile se accentuează când specificul domeniului curent de activitate al instituției diferă de activitatea de implementare.

□ Implementarea prin înființarea unei Agenții de implementare a strategiei - această metodă presupune constituirea unui organism cu identitate juridică și cu autonomie organizațională, ce are ca obiect principal de activitate asigurarea managementului implementării strategiei de dezvoltare locală. Avantajul acestei alegeri constă în faptul că se poate realiza o supervizare mai atentă în etapa de implementare întrucât personalul este special dedicat și instruit în acest scop. Dezavantajul este generat de costurile suplimentare pentru constituirea agenției, atât costuri de înființare, organizare cât și costuri de funcționare.

□ Implementarea prin Unități de implementare a proiectelor - acest model este specific Uniunii Europene și constă în formarea unui departament specializat în cadrul administrației publice și are ca dezavantaj principal faptul că se creează o structură paralelă.

□ Implementarea prin Consorțiu Comunitar - această metodă reprezintă o structură comunitară participativă prin reprezentarea tuturor factorilor interesați în procesul dezvoltării la nivel local împreună cu partenerii externi. Consorțiul poate dobândi identitate juridică și se transformă într-o agenție sau poate funcționa ca un comitet de conducere a structurilor enunțate anterior. Procesul de implementare trebuie să se desfășoare conform graficului indicat în planul de acțiune, prin respectarea termenelor de realizare a activităților, prin respectarea ordinii indicate/prestabilite a acestora și prin respectarea indicațiilor menționate în planul de acțiune. Pe parcursul implementării strategiei de dezvoltare locală actorii implicați în această etapă se vor confrunta cu o serie de probleme/disfuncționalități care vor solicita o soluționare imediată pentru a decongestiona circuitul activităților specifice implementării.

Monitorizarea Strategiei de Dezvoltare Locală

Monitorizarea este procesul de colectare periodică și analiză a informației cu scopul de a fundamenta procesul de luare a deciziei de către cei abilitați, asigurând transparența în luarea deciziei și furnizând o bază pentru viitoarele acțiuni de evaluare.

Rolul monitorizării:

- Permite supravegherea implementării strategiei oferind posibilitatea revizuirii periodice a planificării strategice.
- Actualizarea și corectarea termenilor avuți în vedere la momentul planificării.
- Anticipează eventualele probleme prin efectuarea de corecții și ajustări.

Evaluarea Strategiei de Dezvoltare Locală este un proces în cadrul monitorizării care presupune aprecierea activităților sau a rezultatelor implementării Strategiei, utilizând informațiile obținute pe parcursul monitorizării. Evaluarea face o analiză a modului de implementare a Strategiei și eficienței acesteia. În general, evaluarea poate fi realizată de către aceeași echipă care realizează și activitatea de monitorizare a strategiei.

Tipurile de evaluare sunt:

- Evaluarea continuă (auto-evaluarea) pentru identificarea la timp a posibilelor riscuri.
- Evaluarea intermediară – la interval de șase luni, pentru a introduce schimbările necesare și acțiuni corective atunci când este necesar. Evaluarea este un proces prin care pe baza feed-back-ului primit pe parcurs determină îmbunătățirea continuă a formei și conținutului.
- Evaluarea finală – cu participarea tuturor factorilor interesați în strategie, pentru a urmări măsura în care au fost realizate obiectivele.
- Evaluarea ex-post – o activitate menită să identifice efectele pe termen lung și susținabilitatea efectelor pozitive.

Planificarea integrată este o soluție modernă pentru dezvoltarea inițiativelor și acțiunilor instituționale, administrative și socio-economice, care duc la optimizarea folosirii resurselor, în scopul administrării schimbării și maximizării impactului pozitiv al schimbării, conform strategiei stabilite. Planificarea integrată va ajuta autoritățile locale să deruleze proiecte care au impact multiplu, coerență inter-sectorială și sunt justificate pentru finanțarea și sprijinul oferit de fondurile județene, guvernamentale sau europene.

CAPITOLUL 7

CONCLUZII

În comunitățile mai mici, cum sunt localitățile rurale, actul decizional este mai direct și implicarea oamenilor poate fi mai eficientă. Totodată degradarea mediului în zona rurală a devenit gravă în ultima perioadă. Comunitățile rurale au fost neglijate și autoritățile locale fac față cu greu problemelor de mediu apărute (invazia deșeurilor, devastarea valorilor naturale, impactul agriculturii asupra mediului, etc.).

Documentul de față este rodul muncii unui grup de oameni interesați de soarta comunității din care fac parte. Obiectivul principal al documentului „STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALĂ A COMUNEI RIENI” este stabilirea direcțiilor prioritare de dezvoltare durabilă a comunei Rieni. Totodată este un document supus dezbaterii publice și în consecință va suferi modificări, îmbunătățiri și completări ulterioare legate de măsurile concrete ce se impun pentru atingerea dezideratelor exprimate în aceste pagini.

Documentul are un caracter prospectiv și angajează la o permanentă reevaluare și optimizare a opțiunilor de dezvoltare a comunei pentru a le adecva evoluției realităților economice și sociale.

Strategia exprimă opțiunea Consiliului Local de a aborda integrat fenomenul economic, social și de protecție a mediului și de a se deschide spre parteneriatul constant cu societatea civilă și cu comunitatea actorilor economici.

Documentul strategic prezentat propune tuturor partenerilor interesați un limbaj comun de abordare și înțelegere a realităților comunei Rieni, a obiectivelor prioritare și direcțiilor de dezvoltare, programelor și proiectelor prioritare pentru realizarea dezideratelor respective. În același timp documentul exprimă prin metodologia de întocmire și adoptare o politică transparentă de administrare publică în spirit european.

Programele și proiectele enunțate în strategie pentru atingerea obiectivelor și realizarea direcțiilor de dezvoltare prevăzute au orizonturi diferite de realizare, unele imediate, altele în viitorul apropiat sau mai îndepărtat. Ele pot fi nuanțate și amendate, completate cu altele sau chiar anulate dacă mediul dinamic al realității viitoare va genera alte împrejurări și perspective, dar reprezintă un punct de reper ce permite o permanentă evaluare a depărtării sau apropiării de anumite deziderate.

Prioritățile strategiei vor fi stabilite de Consiliul Local în funcție de necesități, de sursele de finanțare disponibile și detalii tehnico-economice de execuție a proiectelor.

Din anul 2014, Comuna Rieni face parte din Asociația GRUPUL DE ACȚIUNE LOCALĂ “CODRU – MOMA”, alături de zece orașe și comune din județele Bihor și Arad, care are ca axe principale:

- Creșterea competitivității sectoarelor agricole și forestiere;
- Îmbunătățirea mediului și a spațiului rural;
- Creșterea calității vieții și diversificarea economiei locale.

De asemenea, este necesar a fi evaluat impactul pe care realizarea proiectelor îl are în vederea atingerii obiectivului strategic general, privind dezvoltarea durabilă a comunei prin utilizarea eficientă a resurselor fizice și umane în scopul asigurării prosperității și calității vieții locuitorilor săi. Primarul – ca instituție executivă – are mandatul Consiliului Local și obligația instituțională de a promova, iniția urmări și finaliza - cu respectarea legilor în vigoare – toate procedurile, deciziile, acțiunile, activitățile, operațiile pentru realizarea programelor și proiectelor prevăzute în strategie. Strategia și documentele aferente prezente și viitoare sunt considerate de domeniul public și vor fi puse la dispoziția societății civile.

REFERINTE BIBLIOGRAFICE:

1. Guvernul României - Planul Național de Dezvoltare
2. Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului - Programele operaționale regionale
3. Ministerul Transporturilor și Infrastructurii – Programul operațional sectorial în domeniul transporturilor
4. Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri - Programul operațional sectorial „Creșterea competitivității economice”
5. Agenția de Dezvoltare Regională a Regiunii de Dezvoltare Nord Vest - Planul de Dezvoltare Regională a Regiunii Nord Vest
6. InfoEuropa – Eurobarometrul
7. Centrul de informare al Comisiei Europene în Europa
8. Institutul Național de Statistică – Statistica teritorială
9. Direcția Județeană de Statistică Bihor – Fișa localității
10. Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Bihor
11. Direcția pentru Agricultură și Alimentație a Județului Bihor
12. Oficiul Registrului Comerțului Bihor
13. Guvernul României – Planul Strategic de Dezvoltare Durabilă a Spațiului Rural
14. Comuna Rieni – Strategia de dezvoltare locală 2014 - 2020

NOTĂ:

STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALĂ a COMUNEI RIENI pentru perioada 2021-2027 a fost aprobată de Consiliul Local Rieni prin HCL nr. 14 din 28 februarie 2022

PREȘEDINTE DE ȘEDINȚĂ
Consilier local,
Maria PELE

CONTRASEMNEAZĂ,
Secretar general,
Daniela Alexandra FIȚ